

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«__» «лютого» 2023 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

Тема: «Аналіз грошових потоків підприємства авіаційного транспорту та методи їх синхронізації»

Виконав(ла): Тетяна КОСТЯНЕЦЬ

Керівник: доктор економічних наук, професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - д. е. н. професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

другий розділ - д. е. н. професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«15 « січня 2023 р.

ЗАВДАННЯ на виконання випускної роботи

здобувача вищої освіти КОСТЯНЕЦЬ Тетяни Сергіївни
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема випускної роботи «Аналіз грошових потоків підприємства авіаційного транспорту та методи їх синхронізації» затверджена наказом ректора від 26.12.2022 № 2423ст

2. Термін виконання роботи: з 17. 01. 2023 до 28. 02. 2023.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи підприємства, фінансова, податкова, статистична звітність Приватного акціонерного товариства «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ

1.1. Сутність грошових потоків підприємства авіаційного транспорту як об'єкт аналізу

1.2. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства авіаційного транспорту

1.3. Фінансово-економічний паспорт Приватного акціонерного товариства «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ» ТА МЕТОДИ ЇХ СИНХРОНІЗАЦІЇ

2.1. Аналіз складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства

2.2. Оцінка достатності і дохідності грошових потоків підприємства

2.3. Шляхи синхронізації грошових потоків підприємства

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Сутність грошових потоків підприємства авіаційного транспорту як об'єкт аналізу. ЛИСТ 2. Інформаційне забезпечення формування грошових потоків підприємства авіаційного транспорту. ЛИСТ 3. Фінансово-економічний паспорт ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ». ЛИСТ 4. Аналіз складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства. ЛИСТ 5. Оцінка достатності і дохідності грошових потоків підприємства. ЛИСТ 6. Шляхи синхронізації грошових потоків підприємства

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу випускної роботи та надання його керівнику	17.01.2023 – 27.01.2023	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу випускної роботи і надання його керівнику	28.01.2023 – 07.02.2023	
3	1. Узгодження випускної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на випускну роботу. 4. Підготовка виступу.	08.02.2023 – 14.02.2023	
4	1. Переплетення випускної роботи. 2. Подання випускної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	15.02.2023 – 17.02.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		
РОЗДІЛ 2	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		

8. Дата видачі завдання: «10» січня 2023 р.

Керівник випускної роботи _____ Оксана ЯРОШЕВСЬКА

(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Тетяна КОСТЯНЕЦЬ

(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної роботи «Аналіз грошових потоків підприємства авіаційного транспорту та методи їх синхронізації»: 64 с., 12 рис., 18 табл., 50 літературних джерела.

Мета випускної роботи: аналіз грошових потоків підприємства та обґрунтування методів їх синхронізації.

Об'єкт дослідження – процес управління і синхронізації грошових потоків підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів аналізу грошових потоків ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ».

Методи дослідження: порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці та графіки, нормативний, економіко-математичного моделювання, факторного і коефіцієнтного аналізу.

Результати випускної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, в практичній діяльності підприємств реального сектора економіки, авіаційних зокрема.

АНАЛІЗ, ГРОШОВІ ПОТОКИ, ПІДПРИЄМСТВО, АВІАЦІЙНИЙ
ТРАНСПОРТ, СИНХРОНІЗАЦІЯ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АПУ - Аудиторська палата України

АФ - аудиторська фірма

ЄДР – єдиний державний реєстр

МСБО – міжнародний стандарт бухгалтерського обліку

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

НКЦПФР - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

СГД – суб'єкт господарювання

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ.....	10
1.1. Сутність грошових потоків підприємства авіаційного транспорту як об'єкт аналізу	10
1.2. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства авіаційного транспорту	14
1.3. Фінансово-економічний паспорт ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».....	18
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ» ТА МЕТОДИ ЇХ СИНХРОНІЗАЦІЇ.....	28
2.1. Аналіз складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства..	28
2.2. Оцінка достатності і дохідності грошових потоків підприємства.....	36
2.3. Шляхи синхронізації грошових потоків підприємства	43
Висновки до розділу 2.....	49
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність проблеми. В умовах ринкової економіки гроші виконують важливі економічні функції міри вартості, засобу обігу, нагромадження платежу. З точки зору балансознавства гроші являють собою актив, без якого не може функціонувати будь-яке сучасне підприємства. На відміну від інших активів, гроші мають найбільшу ліквідність. Вони мають здатність швидкої трансформації в матеріальні, нематеріальні активи, цінні папери, інші монетарні активи тощо. Завдяки цьому виникають грошові потоки, які опосередковують розрахунки з постачальниками і підрядниками, формування і використання капіталу, зокрема власного і позикового, здійснення інвестиційної діяльності тощо.

Рух грошових коштів в ринковій економіці має певні закономірності, притаманні усім видам економічної діяльності. Проте галузеві особливості визначають певну специфіку у генеруванні грошових потоків, швидкості і напрямках, формах руху.

Підприємства авіаційного транспорту мають специфічний інструментарій управління грошовими потоками, пов'язаний із видами перевезень (пасажирські опосередковуються переважно роздрібними платежами, вантажні – оптовими). Як учасники міжнародних авіарейсів вітчизняні авіаперевізники здійснюють зовнішньоекономічну діяльність і використовують грошові потоки не тільки в національній, але і в іноземній валюті. Велика вартість літальних апаратів, вимога забезпечення безпеки польотів, брак власних фінансових ресурсів для їх відтворення має наслідком збільшення концентрації грошових потоків у фінансовій та інвестиційній діяльності.

Аналіз коштів може здійснюватися з позицій статички (як залишки готівки і безготівкових коштів на рахунках у банках) і з позицій динаміки (рух

коштів, який супроводжується дебетовими і кредитовими оборотами на рахунках коштів в бухгалтерському обліку).

Аналіз грошових потоків на підприємствах авіаційного транспорту носить ризик-орієнтований характер, який вимагає специфічного авіаційного страхування ризиків, бронювання квитків тощо. Він тісно пов'язаний з аналізом ліквідності, фінансової стійкості, кредитоспроможності, доходності авіаційного підприємства.

З позицій теорії управління аналіз, оптимізація і синхронізація грошових потоків є найважливішим напрямом фінансового менеджменту, від ефективності реалізації якого залежать узагальнюючі показники діяльності підприємств, у тому числі авіаційних. Для забезпечення фінансової конкурентоспроможності суб'єкт господарювання має проводити не тільки ретроспективний аналіз, але і оперативний і перспективний, у рамках яких здійснюється моніторинг руху коштів та їх прогнозування.

Потреба підприємств авіаційного підприємства в оцінці оптимальності складу і величини коштів та їх еквівалентів, швидкості і напрямів їх руху, узгодженні за контрагентами і видами діяльності обумовлюють актуальність теми випускної роботи.

Мета випускної роботи – аналіз грошових потоків підприємства та обґрунтування методів їх синхронізації.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки наступних **завдань**:

визначити сутність грошових потоків підприємства як об'єкта аналізу;
розкрити інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства;

створити фінансово-економічний паспорт ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»;

проаналізувати склад, структуру, динаміку грошових потоків підприємства;

оцінити достатність і дохідність грошових потоків підприємства;

обґрунтувати шляхи синхронізації грошових потоків підприємства.

Об'єкт дослідження – процес управління і синхронізації грошових потоків підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів аналізу грошових потоків ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ».

Методи дослідження. порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці та графіки, нормативний, економіко-математичного моделювання, факторного і коефіцієнтного аналізу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові публікації вітчизняних вчених у фахових виданнях, академічні видання, монографії, матеріали наукових конференцій, інтернет-ресурси, матеріали фінансової звітності, податкової, статистичної звітності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

Практичне значення одержаних результатів. Результати випускної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, в практичній діяльності підприємств реального сектора економіки, авіаційних зокрема.

Структура, зміст та обсяг випускної роботи. Випускна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст випускної роботи розміщено на 64 сторінках друкованого тексту, у тому числі 18 таблиць, 12 рисунків та 2 додатка на 26 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 50 найменувань і подано на 5 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ

1.1. Сутність грошових потоків підприємства авіаційного транспорту як об'єкт аналізу

Відповідно до НП(С)БО 1: гроші це - готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Еквіваленти грошей – це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні грошові суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Гроші знаходяться у постійному круговороті, їх рух відображається у формі №3. У ній наводять надходження і вибуття грошей протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Звіт про рух коштів може складатися прямим і непрямим методом.

Грошовий потік - це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих господарською діяльністю підприємства. Важливість грошових потоків підприємства авіаційного транспорту як об'єкта аналізу визначається такими факторами:

- грошові потоки обслуговують всі види основної діяльності підприємства: операційну, фінансову та інвестиційну;
- від ефективності управління грошовими потоками залежить стан фінансової рівноваги або фінансової нестійкості підприємства;
- раціоналізація грошових потоків є обов'язковою умовою ритмічності функціонування підприємства;
- ступінь ефективності управління грошовими потоками обумовлює абсолютну потребу підприємства в капіталі і відносну через прискорення його оборотності;
- регулярність і синхронність грошових потоків знижує ризик неплатоспроможності підприємства;

- створення запасу грошових активів дозволяє підприємству отримувати додатковий прибуток від фінансових інвестицій і зміну валютних курсів.

У процесі руху грошей в оборот підприємства надходять і вибувають із нього гроші та їх еквіваленти. Господарську діяльність підприємства обслуговують численні потоки, тому поняття «грошовий потік» є агрегованим. Для ефективного управління грошовими потоками їх необхідно класифікувати за наступними основними ознаками:

1. За масштабами обслуговування господарського процесу:

- *агрегований грошовий потік* - акумулює усі види грошових потоків, що обслуговують господарський процес підприємства в цілому;

- *грошовий потік по центрах відповідальності* – це диференціація агрегованого грошового потоку по окремих структурних підрозділах підприємства;

- *первинний грошовий потік* – це рух коштів по окремих господарських операціях.

2. За видами господарської діяльності:

- *грошовий потік по операційній діяльності* формується надходженням коштів від покупців готової продукції; товарів, робіт та послуг; від податкових органів у частині відшкодування ПДВ тощо, а також витрачанням коштів на оплату: постачальникам товарів, сировини і матеріалів, робіт і послуг; підрядникам; праці операційного персоналу, податкових платежів до бюджету всіх рівнів і в позабюджетні фонди; інших витрат, пов'язаних зі здійсненням операційного процесу.

- *грошовий потік по інвестиційній діяльності*. Він характеризує платежі і надходження коштів, пов'язані зі здійсненням реального і фінансового інвестування, покупкою і продажем основних засобів, нематеріальних активів, довгострокових фінансових інструментів тощо;

- *грошовий потік по фінансовій діяльності*. Він характеризує надходження і виплати коштів, пов'язані з залученням додаткового

акціонерного чи пайового капіталу, одержанням довгострокових і короткострокових кредитів і позик, сплатою в грошовій формі дивідендів і відсотків по вкладах власників і деякі інші грошові потоки, пов'язані зі здійсненням зовнішнього фінансування господарської діяльності підприємства.

3. За спрямованістю руху коштів:

- *позитивний грошовий потік* – це сукупність надходжень коштів на підприємство, або «приплив коштів»;

- *негативний грошовий потік* – це сукупність виплат коштів підприємством, або «відтік коштів».

Вхідні і вихідні потоки мають високий ступінь взаємозв'язку, оскільки недостатність обсягів у часі одного з цих них обумовлює наступне скорочення обсягів зустрічного потоку. Тому позитивні і негативні грошові потоки мають бути синхронізовані і виступають комплексним об'єктом управління.

4. За методом обчислення:

- *валовий грошовий потік* – це сукупність надходжень або витрат коштів протягом певного періоду часу в розрізі окремих інтервалів;

- *чистий грошовий потік* - різниця між позитивним і негативним грошовими потоками протягом певного періоду часу в розрізі окремих інтервалів. Він значною мірою обумовлює стійкість фінансового стану і темпи зростання ринкової вартості підприємства.

5. За рівнем достатності:

- *надлишковий грошовий потік* – виникає у разі істотного перевищення надходження коштів над їх витратами, коли формується висока позитивна величина чистого грошового потоку, який не використовується в процесі здійснення господарської діяльності підприємства;

- *дефіцитний грошовий потік* – це протилежна ситуація, коли реальні потреби підприємства у фінансуванні витрат значно менше надходжень коштів. У разі чистого від'ємного грошового потоку він автоматично є

дефіцитним, позитивний грошовий потік є дефіцитним, якщо не забезпечує планову потребу у витрачанні коштів.

6. За методом оцінки і порівняння в часі:

- *теперішній грошовий потік* - приведений по вартості за певною процентною ставкою на теперішній момент часу;

- *майбутній грошовий потік* - приведений по вартості за певною процентною ставкою на конкретний майбутній момент часу.

7. За безперервністю формування протягом певного періоду часу:

- *регулярний грошовий потік* – має місце постійно по окремих інтервалах певного періоду (розрахунки з покупцями і постачальниками, обслуговування банківських кредитів, фінансування довгострокових реальних інвестиційних проектів і отримання доходів за ними, отримання доходів від інвестицій у дочірні і асоційовані підприємства, фінансові інвестиції тощо);

- *дискретний грошовий потік* - пов'язаний зі здійсненням одиничних (одноразових) господарських операцій підприємства протягом певного періоду часу (придбання цілісного майнового комплексу, купівля ліцензій, надходженням фінансових коштів у порядку цільового фінансування і безоплатної допомоги тощо).

8. За стабільністю часових інтервалів регулярні грошові потоки бувають:

- *рівномірними (ануїтет)* - грошові потоки надходжень або витрат коштів, що здійснюються в однаковій сумі через однакові інтервали часу;

- *нерівномірними* - грошові потоки надходжень або витрат коштів, що здійснюються в різних сумах через неоднакові інтервали часу.

Розглянута класифікація дозволяє більш цілеспрямовано здійснювати облік, аналіз і планування грошових потоків різних видів на авіаційному підприємстві.

1.2. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства авіаційного транспорту

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [36] фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Відповідно до статті 4 єдиний грошовий вимірник є принципом бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Він полягає у вимірюванні та узагальненні всіх господарських операцій СГД у його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці. Відповідно до статті 5 СГД ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України.

Грошові потоки виникають при розрахунках економічних суб'єктів грошовими котами. Якщо господарська операція передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору, то відповідно до п. 14.1.10 Податкового Кодексу України ця операція є бартерною (товарообмінною) [35].

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [11] облік коштів здійснюється у Класі 3. Кошти, розрахунки та інші активи. На рахунку 30 «Готівка» узагальнюється інформація про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства, на рахунку 31 «Рахунки в банках» – про наявність та рух грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку і можуть бути використані для поточних операцій, на рахунку 33 «Інші кошти» узагальнюється інформація про наявність та рух грошових документів, електронних грошей та про кошти в дорозі.

У Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності [40] у п. 2.35 зазначається, що у статті «Гроші та їх еквіваленти» відображаються готівка в касі підприємства, гроші на поточних та інших

рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей. У цій статті наводяться кошти в національній або іноземній валютах.

НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції із спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності [41].

МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [30] визначає вимоги до подання звіту про рух грошових коштів. Зокрема, відзначається, що грошові потоки протягом періоду мають відображатися з поділом діяльності на операційну, інвестиційну та фінансову. СГД має подавати грошові потоки у вигляді, який найбільше відповідає його бізнесу. Класифікація за видами діяльності дозволяє визначати їх взаємозв'язок і оцінювати їх вплив на фінансовий стан СГД, а також зміну суми його коштів та еквівалентів. При формуванні звіту про рух коштів відповідно до МСБО 7 одна операція може охоплювати грошові потоки, різні за класифікацією. Тому її суми можуть розподілятися між різними вилами діяльності. Наприклад, при відображенні у звіті відтоку коштів на обслуговування банківського кредиту, відсотки можуть класифікуватися як операційна діяльність, а основна сума боргу - як фінансова.

Відповідно до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [29] СГД має визначити функціональну валюту звітності, виходячи з економічного середовища, у якому він здійснює свою діяльність, в основному генерує і витрачає кошти. За своєю сутністю і принципом відображення в балансі кошти тісно пов'язані з монетарними статтями. Їх основною характеристикою є право отримувати (або зобов'язання надати) фіксовану або визначену кількість одиниць валюти. Наприклад, дебіторська, кредиторська заборгованість, виплати працівникам, дивіденди, які підлягають сплаті коштами. Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями або при їх переведенні за курсами, які відрізняються від застосовуваних при первісному визнанні протягом періоду або у попередній фінансовій звітності, визнаються

в прибутку або збитку в тому періоді, у якому вони виникають.

Відповідно до НП(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів” [42] валютою звітності є грошова одиниця України, а валютний курс - установлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни. Монетарні статті - статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

НПСБО 22 “Вплив інфляції” [43] визначає прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті як різницю між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за НП(С)БО 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух грошових коштів.

Відповідно до МСБО 7 [30] грошові потоки в іноземній валюті відображаються у функціональній валюті СГД із застосуванням до суми в іноземній валюті такого її обмінного курсу, який був на дату грошового потоку. МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» дозволяє застосовувати курс обміну, який наближається до фактичного курсу, наприклад, середньозважений - для відображення операцій в іноземній валюті закордонного дочірнього підприємства. Нереалізовані прибутки та збитки, які виникають від змін валютного курсу, не є грошовими потоками. Проте вплив змін валютного курсу на кошти та їх еквіваленти, які утримуються в іноземній валюті або підлягають виплаті в іноземній валюті, відображається в звіті про рух грошових коштів з метою узгодження коштів та їх еквівалентів на початку і в кінці періоду. Ця сума подається окремо від грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і містить курсові різниці, якщо вони були, коли рух коштів визначався за курсом обміну валют на кінець періоду.

Відповідно до НП(С)БО 1 [44] при складанні звіту про рух грошових коштів та консолідованого звіту про рух грошових коштів СГД можуть обрати прямий або непрямий метод із застосуванням відповідної форми звіту.

У червні 2021 року було прийнято Закон України «Про платіжні послуги» [45], який визначає поняття та загальний порядок виконання платіжних операцій в Україні, загальні засади випуску та використання в Україні електронних грошей та цифрових грошей НБУ. З урахуванням вимог цього Закону України розроблено внутрішні правила емітента електронних грошей, якими визначається порядок ініціювання та виконання платіжних операцій з електронними грошима.

У зв'язку з прийняттям зазначеного Закону було прийнято нові редакції документів, що визначають порядок відкриття рахунків у банківських установах і проведення безготівкових розрахунків.

У червні 2022 року було прийнято Інструкцію про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків [38], яка визначає поточний рахунок як рахунок (уключаючи рахунок із спеціальним режимом використання), що відкривається банком клієнту для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Також у червні 2022 року було прийнято Інструкцію про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг [37]. Безготівкові розрахунки визначаються як перерахування коштів із рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, унесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів. Нормативним документом вводиться поняття платіжної інструкції як розпорядження ініціатора надавачу платіжних послуг щодо виконання платіжної операції, а також платіжної операції – це будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем. Розділ II містить Порядок виконання надавачами платіжних послуг кредитового переказу коштів, а п. 37 визначає вимоги до обов'язкових реквізитів, які має містити платіжна інструкція, оформлена платником в електронній або паперовій формі.

1.3. Фінансово-економічний паспорт Приватного акціонерного товариства «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» заснована 29.10.1992 і зареєстрована за адресою: Україна, 01030, місто Київ, ВУЛИЦЯ ЛИСЕНКА, будинок 4. Директор Дихне Євгеній Григорович, Код ЄДРПОУ – 14348681, статутний капітал становить 103 033 600 грн. Основний вид діяльності - 51.10 Пасажирський авіаційний транспорт (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Характеристика ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

1. Повне найменування	Приватне акціонерне товариство «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»
2. Серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи (за наявності)	A01 №727014
3. Дата проведення державної реєстрації	29.10.1992
4. Територія (область)	м. Київ
5. Статутний капітал (грн)	103033600
6. Відсоток акцій у статутному капіталі, що належить державі	0
7. Відсоток акцій (часток, паїв) статутного капіталу, що передано до статутного капіталу державного (національного) акціонерного товариства та/або холдингової компанії	0
8. Основні види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД	51.10 Пасажирський авіаційний транспорт 51.21 Вантажний авіаційний транспорт
9. Банки, що обслуговують емітента:	
1) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у національній валюті	Публічне акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль»
2) МФО банку	380805
3) поточний рахунок	26007438833
4) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у іноземній валюті	Публічне акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль»
5) МФО банку	380805
6) поточний рахунок	26009438831

Джерело: www.smida.gov.ua

ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має ліцензію, видану на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом, видану безстроково (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Інформація про одержані ліцензії ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Вид діяльності	Номер ліцензії (дозволу)	Дата видачі	Державний орган, що видав	Дата закінчення дії ліцензії (дозволу)
Надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом	505921	27.06.2012	Державна авіаційна служба України	Ліцензія видана безстроково

Джерело: www.smida.gov.ua

ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» є засновником інших юридичних осіб (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Відомості щодо участі ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» в створенні юридичних осіб

Найменування	ТОВ «МАУТЕХНІК»
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	41166866
Місцезнаходження	08307, Київська область, м. Бориспіль, Міжнародний аеропорт «Бориспіль»
Опис	99%
Найменування	ТОВ «ІНТЕРАВІА»
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	33240887
Місцезнаходження	м. Київ, вул. Лисенка, будинок 4
Опис	100%
Найменування	ТОВ «ЦЕНТР ОСВОЄННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ НОВОЇ ТЕХНІКИ»
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	30117167
Місцезнаходження	м. Київ, проспект Любомира Гузара, 1, корпус 3, к. 116
Опис	70%

Джерело: www.smida.gov.ua

Акціонерами згідно реєстру є дві юридичні особи, тому кінцевий бенефіціарний власник відсутній через відсутність фізичних осіб, які мають прямий або опосередкований вплив на господарську діяльність ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

До акціонерів з великими частками акцій відносять (табл. 1.4):

ТОВ «КЕПТЕЛ ІНВЕСТМЕНТ ПРОДЖЕКТ» (74,1627%);

ОНТОБЕТ ПРОМОУШИНЗ ЛІМІТЕД с/у Кіпр (25,8373%).

Таблиця 1.4

Інформація про власників пакетів, яким належить 10 і більше відсотків акцій ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Найменування юридичної особи	Ідентифікаційний код	Місцезнаходження	Кількість акцій (штук)	Питома вага, %	Кількість за видами акцій	
					прості іменні	привілейовані іменні
ТОВ «КЕПТЕЛ ІНВЕСТМЕНТ ПРОДЖЕКТ»	36843001	02121 УКРАЇНА м. Київ Дарницький Харківське шосе, будинок 175, м. Київ	403445	74,1627	403445	
ТОВ «ОНТОБЕТ ПРОМОУШИНЗ ЛІМІТЕД» (Реєстраційний номер НЕ 307420)		КІПР Нікосія Джулія Хауз, Темістоклі Дерві, 3, 1066	140555	25,8373	86555	54000
Усього			544000	100	490000	54000

Джерело: www.smida.gov.ua

Статутний капітал підприємства сформований на 90,07% за рахунок простих іменних акцій і на 9,93% за рахунок акцій привілейованих бездокументарних іменних номіналом 189,4 грн. (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Інформація про випуски акцій ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Дата реєстрації випуску	Номер свідоцтва про реєстрацію випуску	Найменування органу, що зареєстрував випуск	Міжнародний ідентифікаційний номер	Тип цінного паперу	Форма існування та форма випуску	Номінальна вартість акцій (грн.)	Кількість акцій (штук)	Загальна номінальна вартість (грн.)	Частка у статутному капіталі (у %)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13.05.2013	69/2/2013-Т	НКЦПФР		Значення відсутнє в довіднику	Бездокументарні іменні	1000	36000	36000000	
Опис									
27.12.2010	809/10/1/10	Територіальне управління НКЦПФР в м. Києві та Київській області	UA4000106413	Акція привілейована бездокументарна іменна	Значення відсутнє в довіднику	189,4	54000	10227600	9,93
Опис									
27.12.2010	809/10/1/10	Територіальне управління НКЦПФР в м. Києві та Київській області	UA4000106421	Значення відсутнє в довіднику	Значення відсутнє в довіднику	189,4	490000	92806000	90,07
Опис									

Джерело: www.smida.gov.ua

ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має незадовільний фінансовий стан, про що свідчить вартість чистих активів підприємства (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Інформація щодо вартості чистих активів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Найменування показника	2020	2021	абс. приріст, тис. грн.
Розрахункова вартість чистих активів (тис. грн)	-2257110	-2542521	-285411
Статутний капітал (тис. грн.)	103034	103034	0
Скоригований статутний капітал (тис. грн)	103034	103034	0
Різниця розрахункової вартості чистих активів і скоригованого статутного капіталу (тис. грн.)	-2360144	-2645555	-285411

Джерело: власні розрахунки

Розрахунок вартості чистих активів ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» виконаний до “Методичних рекомендацій щодо визначення вартості чистих активів акціонерних товариств”, затверджених рішенням НКЦПФР від 17.11.2004 р. №485 [39]. У 2020 році і у 2021 році значення чистих активів було від’ємним – відповідно (-2257110) тис. грн. і (-2542521) тис. грн. Враховуючи, що скоригований статутний капітал протягом 2020-2021 років був незмінним і становив 103034 тис. грн., різниця розрахункової вартості чистих активів і скоригованого статутного капіталу становила у тис. грн. – відповідно (-2360144) і (-2645555).

Враховуючи зазначену ситуацію, на підставі вимог п.3 ст.155 Цивільного кодексу України передбачена ліквідація ПрАТ «Авіакомпанія

МАУ», оскільки вартість його чистих активів: по-перше, менша від статутного скоригованого капіталу; по-друге, менша від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом. Основною причиною зазначеної ситуації є збиткова діяльність підприємства. Протягом аналізованого чотирьохрічного періоду тільки у 2020 році ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» отримала чистий прибуток у сумі 387,9 млн. грн. (рис. 1.1).

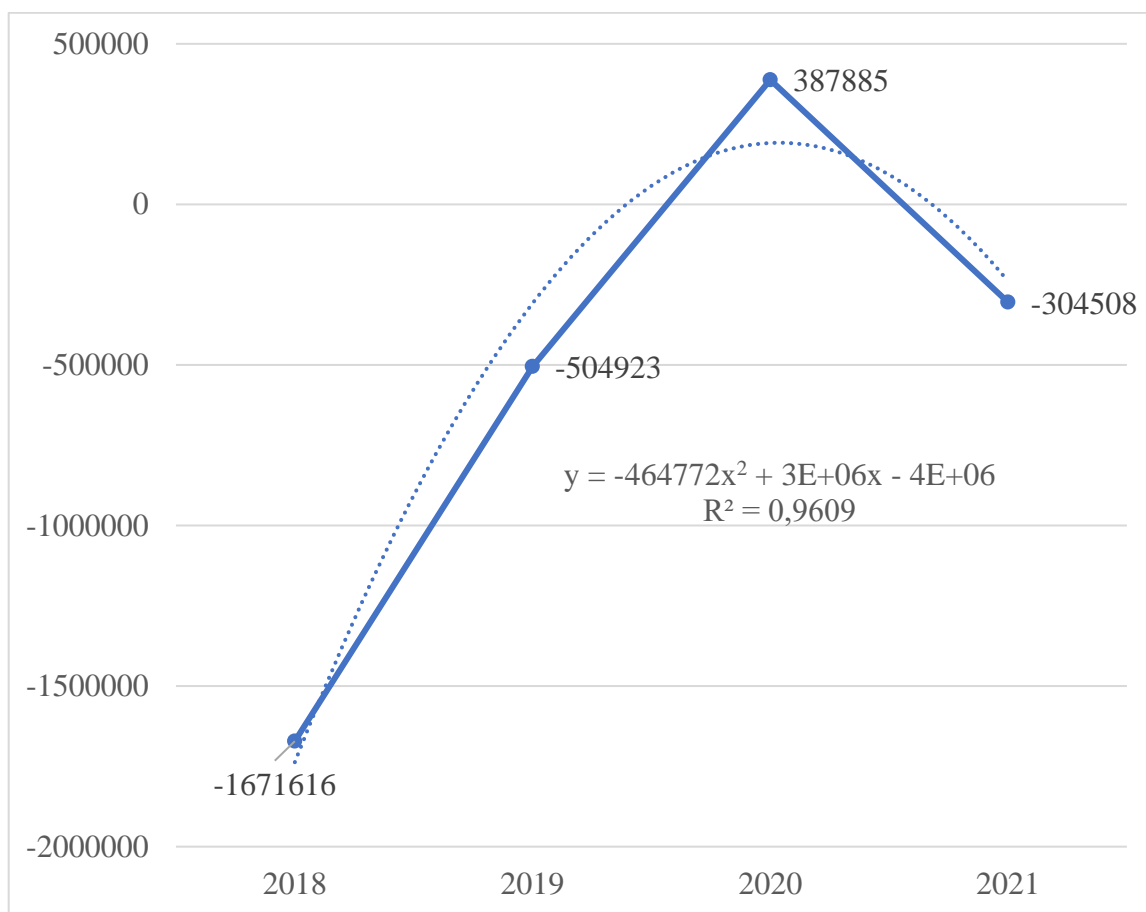

Рис. 1.1 – Динаміка чистого прибутку ПрАТ «Авіакомпанія МАУ»

Джерело: власні розрахунки

У 2018 році вартість збитків склала більше 1,67 млрд. грн., у 2019 році – майже 505 млн. грн., у 2021 році – 304,5 млн. грн.

Протягом аналізованого періоду активи підприємства демонстрували стійкий тренд до зростання при наявності від’ємної величини власного капіталу (рис. 1.2).

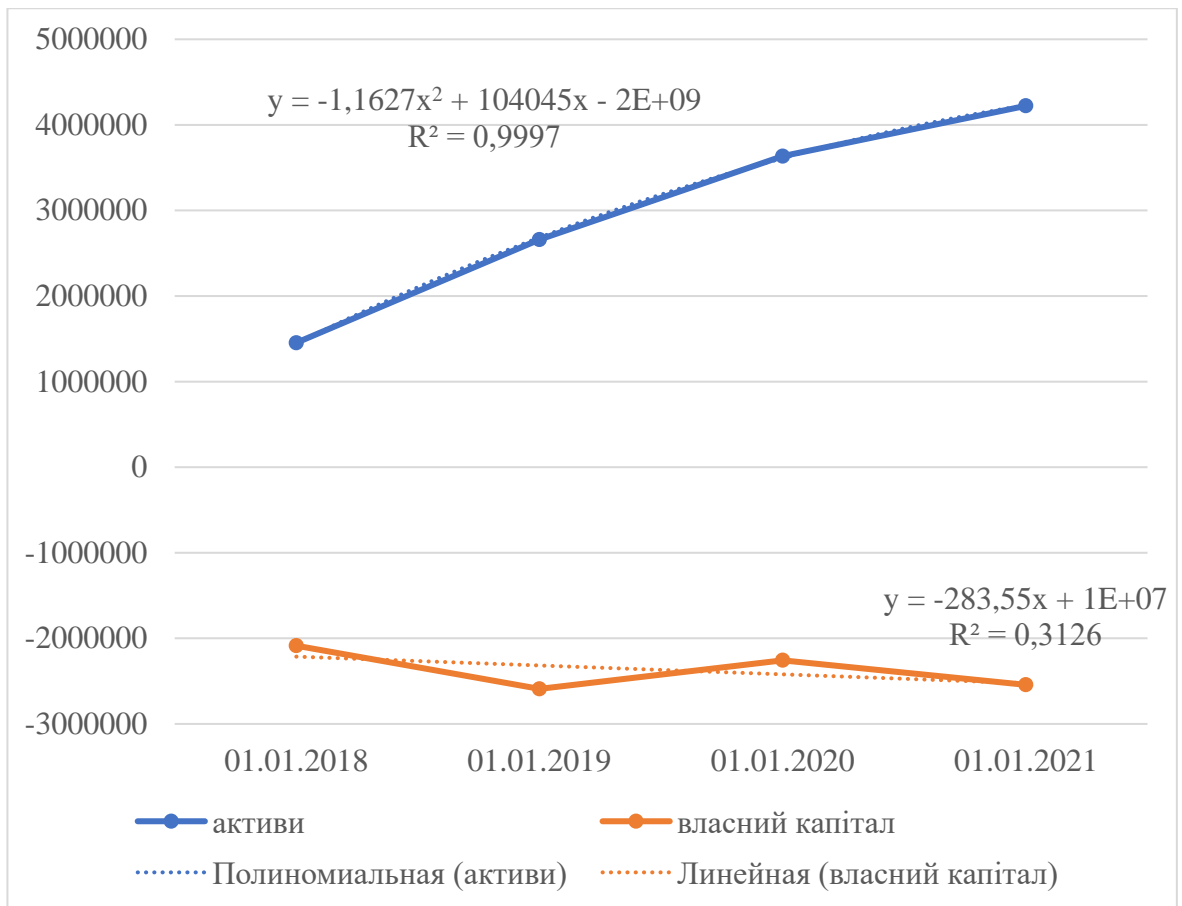

Рис. 1.2 – Динаміка активів і власного капіталу ПрАТ «Авіакомпанія МАУ»

Джерело: власні розрахунки

Це означає, що джерелом приросту активів стало зростання зобов'язань.

У табл. 1.7 наведено інформацію про АФ ТОВ «БДО», яка проводила аудит ПрАТ «Авіакомпанія МАУ».

Таблиця 1.7

Інформація про аудиторську фірму ТОВ «БДО», яка проводила аудит ПрАТ «Авіакомпанія МАУ»

Найменування АФ	ТОВ «БДО»
1	2
Код за ЄДРПОУ	20197074
Місцезнаходження АФ	02121, м. Київ, Харківське Шосе, 201-203, 10 поверх
Номер та дата видачі свідоцтва про включення до Реєстру АФ та аудиторів, виданого АПУ	2868 23.04.2002

Закінчення табл. 1.7

1	2
Номер та дата видачі свідоцтва про відповідність системи контролю якості, виданого АПУ	0518 24.12.2018
Звітний період, за який проведений аудит фінансової звітності	01.01.2021 -31.12.2021
Думка аудитора (01 - безумовно позитивна; 02 - із застереженням; 03 - негативна; 04 - відмова від висловлення думки)	02
Номер та дата договору на проведення аудиту	Договір №112/03А 03.10.2020
Дата початку та дата закінчення аудиту	05.11.2021 06.04.2022
Дата аудиторського висновку (звіту)	13.04.2022
Розмір винагороди за проведення річного аудиту, грн	900000

Джерело: www.smida.gov.ua

У аудиторському звіті зауважено, що за винятком можливого впливу питань, описаних в розділі «Основа для висловлення думки із застереженням» фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» 31 грудня 2021 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до НП(С)БО.

Висновки до розділу 1

1. Відповідно до НП(С)БО 1: гроші це - готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Еквіваленти грошей – це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні грошові суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Гроші знаходяться у постійному круговороті, їх рух відображається у формі №3. У ній наводять надходження і вибуття грошей протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Звіт про рух коштів може складатися прямим і непрямим методом.

2. Грошовий потік - це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих господарською діяльністю підприємства. Для ефективного управління грошовими потоками їх необхідно класифікувати за наступними основними ознаками: за масштабами обслуговування господарського процесу; за видами господарської діяльності; за спрямованістю руху коштів; за методом обчислення; за рівнем достатності; за методом оцінки і порівняння в часі; за безперервністю формування протягом певного періоду часу; за стабільністю часових інтервалів регулярних грошових потоків.

3. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства авіаційного транспорту складають Податковий Кодекс України, Закони України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», «Про платіжні послуги»; нормативні акти Міністерства фінансів України: Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності; МСБО: 7 «Звіт про рух грошових коштів», 21 «Вплив змін валютних курсів»; НП(С)БО: 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», 12 «Фінансові інвестиції»; 21 «Вплив змін валютних курсів»; 22 «Вплив інфляції»; Інструкції НБУ «Про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків», «Про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг».

4. Об'єктом випускної роботи є ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», видами діяльності якої за КВЕД є: 51.10 Пасажирський авіаційний транспорт, 51.21 Вантажний авіаційний транспорт. ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має ліцензію, видану на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом, видану безстроково. Акціонерами згідно реєстру є дві юридичні особи: ТОВ «КЕПТЕЛ ІНВЕСТМЕНТ ПРОДЖЕКТ» (Україна); ОНТОБЕТ ПРОМОУШИНЗ ЛІМІТЕД (Кіпр). Статутний капітал підприємства

сформований на 90,07% за рахунок простих іменних акцій і на 9,93% за рахунок акцій привілейованих бездокументарних іменних номіналом 189,4 грн.

5. ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має незадовільний фінансовий стан, про що свідчить від'ємна вартість чистих активів підприємства. Основною причиною зазначеної ситуації є збиткова діяльність підприємства. Протягом аналізованого чотирьохрічного періоду 2018-2021 років тільки у 2020 році ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» отримала чистий прибуток. Протягом аналізованого періоду активи підприємства демонстрували стійкий тренд до зростання при наявності від'ємної величини власного капіталу. Це означає, що джерелом приросту активів стало зростання зобов'язань. Аудит ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» проводила АФ ТОВ «БДО», у аудиторському звіті зауважено, що за винятком можливого впливу питань, описаних в розділі «Основа для висловлення думки із застереженням» фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» 31 грудня 2021 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до НП(С)БО.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПрАТ «АВІАКОМПАНІЯ
МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ» ТА МЕТОДИ ЇХ
СИНХРОНІЗАЦІЇ

2.1. Аналіз складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства

Інформаційною основою аналізу складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства є Звіт про рух коштів (форма №3), яка в умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» складається прямим методом. Аналіз руху коштів у результаті операційної діяльності виконано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

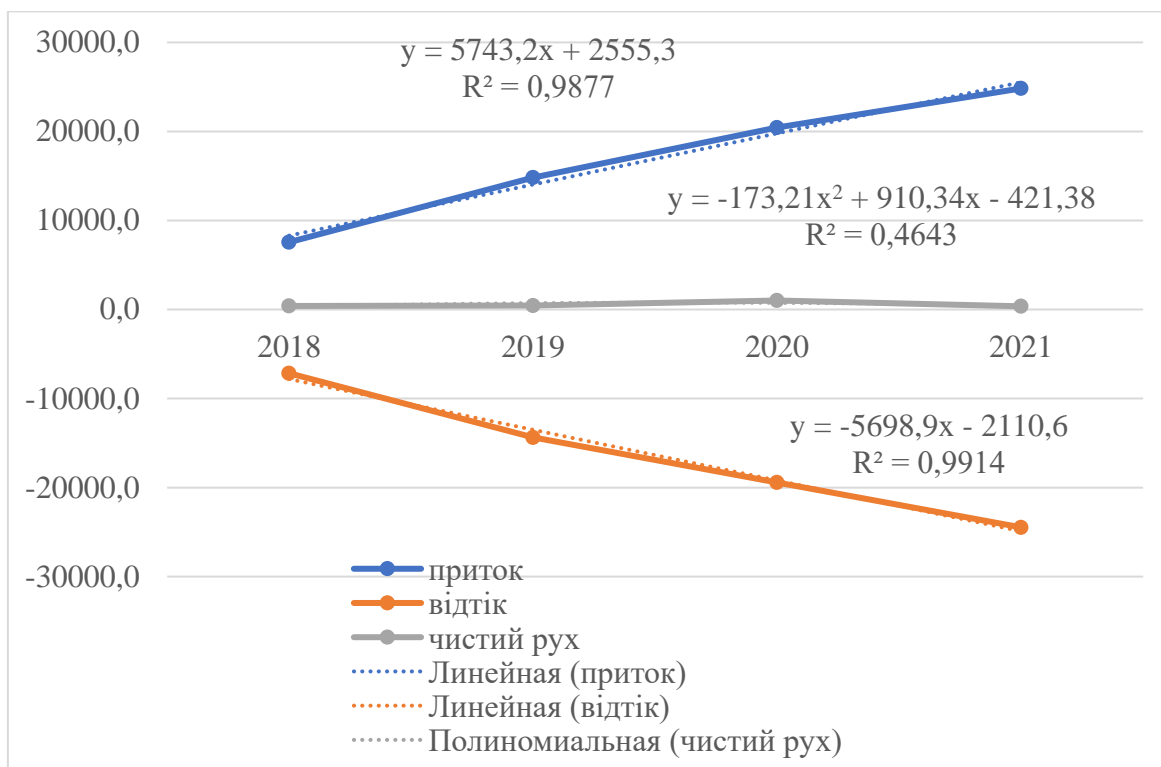
Аналіз руху коштів у результаті операційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

у тис. грн.

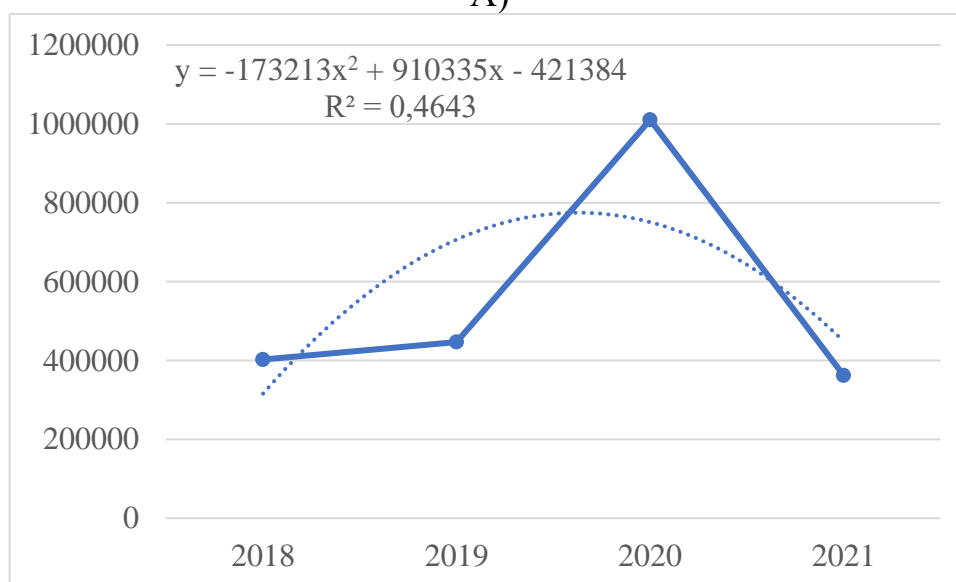
Статті притоку і відтоку коштів	2018	2019	2020	2021
Надходження від:	7562055	14817770	20441965	24831299
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7357471	14681881	19903490	24249522
Повернення податків і зборів	94599	70561	363605	326789
Надходження авансів від покупців і замовників	98795	38081	79715	175636
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	1877	14050	39935	7989
Інші надходження	9313	13197	55220	71363
Витрачання на оплату:	-7159787	-14370923	-19431669	-24469275
Товарів (робіт, послуг)	(6141034)	(12412806)	(17317455)	(21963844)
Праці	(615623)	(1059467)	(1391800)	(1413847)
Відрахувань на соціальні заходи	(222820)	(324634)	(137522)	(170701)
Зобов'язань з податків і зборів	(4924)	(14199)	(270797)	(351600)
Витрачання на оплату повернення авансів	(9783)	(7049)	(0)	(0)
Інші витрачання	(165603)	(552768)	(314095)	(569283)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	402268	446847	1010296	362024

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2018-2021 років операційна діяльність забезпечувала додатний грошовий потік, найбільшим він був у 2020 році – 1010296 тис. грн., найменшим – у 2018 році 362024 тис. грн. Динаміка надходжень і витрачання коштів із високим значенням множинної детермінації, близьким до 1, описується лінійною функцією (рис. 2.1а).

А)

Б)

Рис. 2.1 – Динаміка вхідних, вихідних потоків операційної діяльності та чистого руху коштів, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Динамка чистого руху коштів від операційної діяльності описується параболою з гілками донизу (рис. 2.1б). Аналіз структури руху коштів у результаті операційної діяльності виконано у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Аналіз структури руху коштів у результаті операційної діяльності
ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»**

у %

Статті притоку і відтоку коштів	2018	2019	2020	2021
Надходження від:	100	100	100	100
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	97,29	99,08	97,37	97,66
Повернення податків і зборів	1,25	0,48	1,78	1,32
Надходження авансів від покупців і замовників	1,31	0,26	0,39	0,71
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	0,02	0,09	0,20	0,03
Інші надходження	0,12	0,09	0,27	0,29
Витрачання на оплату:	100,00	100,00	100,00	100,00
Товарів (робіт, послуг)	85,77	86,37	89,12	89,76
Праці	8,60	7,37	7,16	5,78
Відрахувань на соціальні заходи	3,11	2,26	0,71	0,70
Зобов'язань з податків і зборів	0,07	0,10	1,39	1,44
Витрачання на оплату повернення авансів	0,14	0,05	0,00	0,00
Інші витрачання	2,31	3,85	1,62	2,33

Джерело: власні розрахунки

Оснoву надходжень становить реалізація продукції (товарів, робіт, послуг), частка якої протягом всього аналізованого періоду перевищувала 97%, а у 2019 році – 99%.

Основу відтоку коштів становить оплата товарів (робіт, послуг), частка якої протягом 2018-2021 років зростає з 85,77% до 89,76%, натомість частка оплати праці скоротилася із 8,60% до 5,78%, а відрахувань на соціальні заходи – із 3,11% до 0,70%. Частка зобов'язань з податків і зборів збільшилася з 0,07% до 1,44%, інші витрачання становлять близько 2,3%.

Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності протягом всього аналізованого періоду був від'ємним (табл. 2.3) і змінювався за лінійним зростаючим законом (рис. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз руху та структури руху коштів у результаті інвестиційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Статті притоку і відтоку коштів	2018	2019	2020	2021
	Тис. грн.			
Надходження:	0	13963	0	71623
дивідендів	0	13963	0	71623
Відтік	(54426)	(195795)	(300212)	(483828)
придбання необоротних активів	(54426)	(195795)	(300212)	(483828)
Чистий рух коштів	-54426	-181832	-300212	-412205
	Структура, %			
Надходження:	0	100	0	100
дивідендів	0	100	0	100
Відтік	100	100	100	100
придбання необоротних активів	100	100	100	100

Джерело: власні розрахунки

Джерелом надходження коштів у 2019 та 2021 роках були дивіденди у сумі 13963 тис. грн. і 71623 тис. грн. відповідно. Протягом всього чотирьохрічного періоду відтік коштів був представлений придбанням необоротних активів і змінювався за лінійним зростаючим законом.

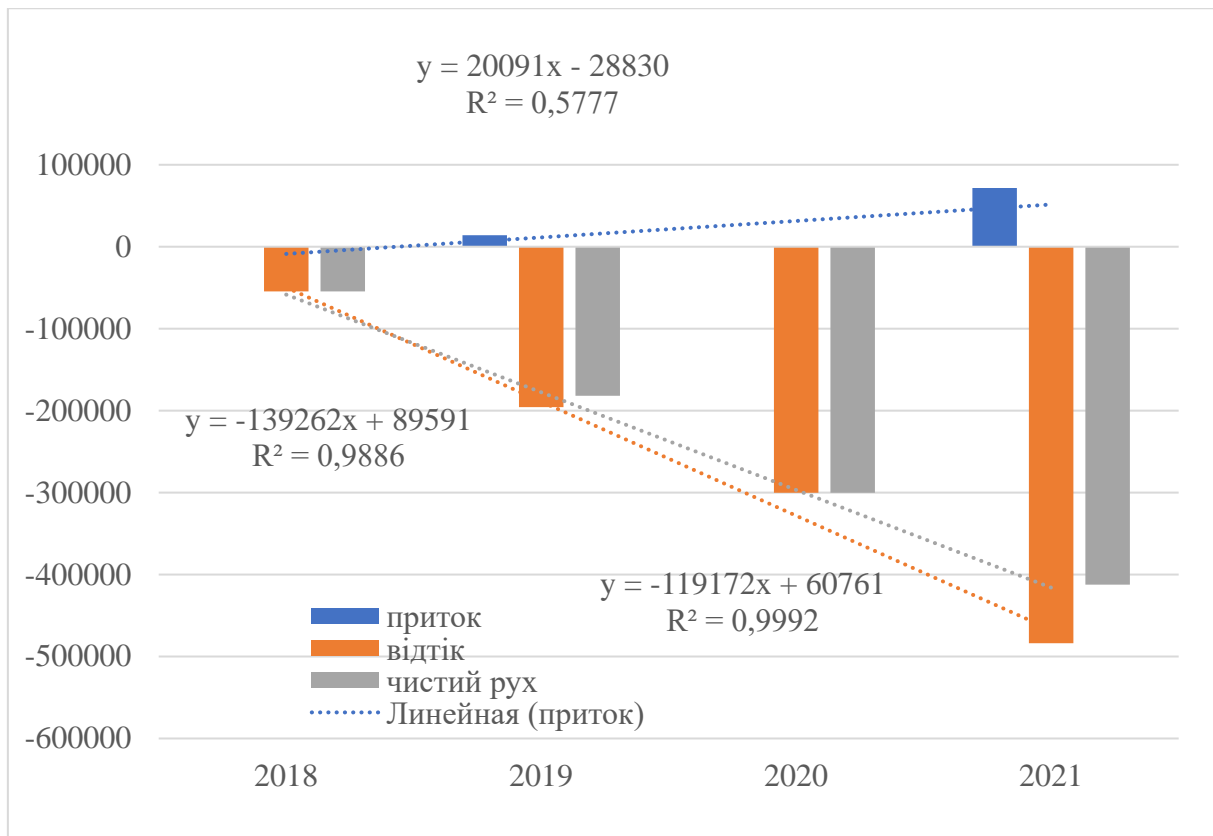

Рис. 2.2 – Динаміка вхідних, вихідних потоків інвестиційної діяльності та чистого руху коштів, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Аналіз руху і структури руху коштів у результаті фінансової діяльності виконано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз руху та структури руху коштів у результаті фінансової діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Показник	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5
	Тис. грн.			
Надходження від	425854	0	0	16000
Отримання позик	425854	0	0	16000
Витрачання на:	-611010	-153244	-735107	-24135
Погашення позик	-520208	-90622	-25845	-12661
Інші платежі	-90802	-62622	-709262	-11474
Чистий рух коштів	-185156	-153244	-735107	-8135
	Структура, %			
Надходження від	100	0	0	100

Закінчення табл. 2.3

1	2	3	4	5
Отримання позик	100	0	0	100
Витрачання на:	100	100	100	100
Погашення позик	85,14	59,14	3,52	52,46
Інші платежі	14,86	40,86	96,48	47,54

Джерело: власні розрахунки

Джерелом притоку коштів є надходження від отримання кредитів у 2018 та 2021 роках – відповідно 425854 тис. грн. і 16000 тис. грн., напрями витрачання коштів представлені погашенням позик (їх частка протягом 2018-2021 років скоротилася з 85,14% до 52,46%), а також іншими платежами (їх частка зросла із 14,86% до 47,54%).

Чистий рух коштів від фінансової діяльності протягом аналізованого періоду був від'ємним, але його динаміка не описується чітко вираженим трендом (рис. 2.3). Аналіз руху і структури руху чистого потоку коштів за всіма видами діяльності виконано у табл. 2.4. Протягом 2018-2019 років він був додатним, у 2020-2021 роках – від'ємним.

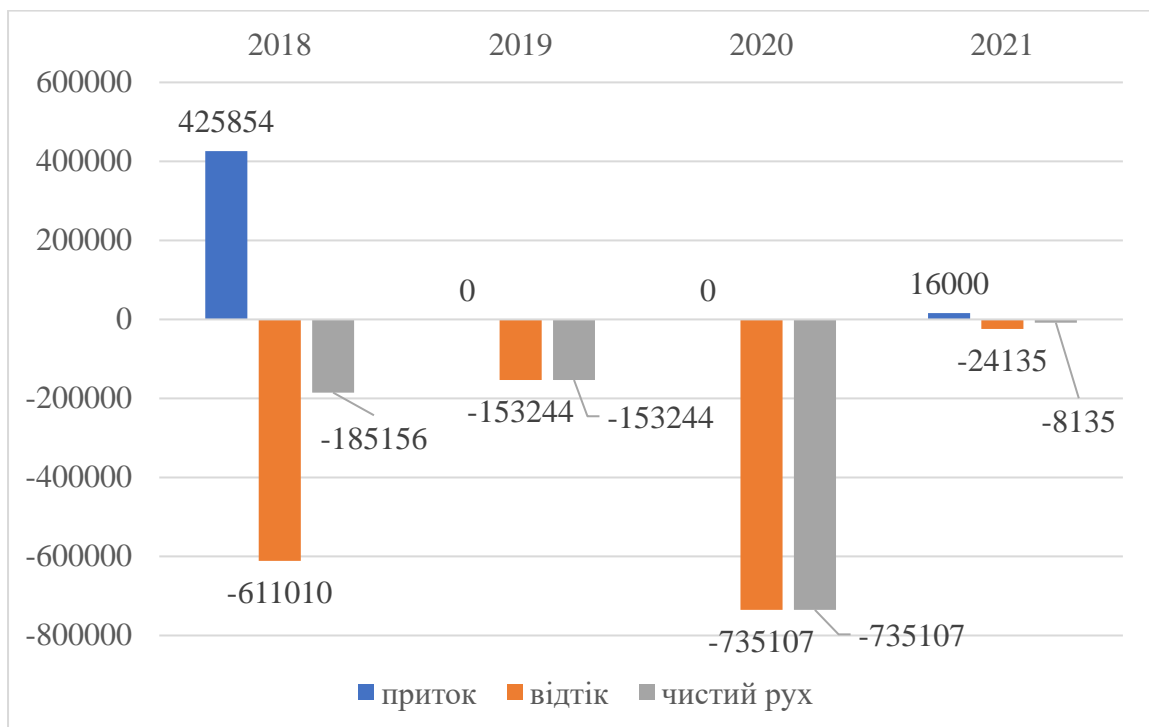

Рис. 2.3 – Динаміка вхідних, вихідних потоків інвестиційної діяльності та чистого руху коштів, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 2.4

Аналіз руху та структури руху коштів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Вид діяльності	2018	2019	2020	2021
	Тис. грн.			
операційна	402268	446847	1010296	362024
інвестиційна	-54426	-181832	-300212	-412205
фінансова	-185156	-153244	-735107	-8135
Разом	162686	111771	-25023	-58316
	структура, %			
операційна	247,3	399,8	-4037,5	-620,8
інвестиційна	-33,5	-162,7	1199,7	706,8
фінансова	-113,8	-137,1	2937,7	13,9
Разом	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: власні розрахунки

У 2018-2019 роках величина чистого потоку від операційної діяльності і сукупний грошовий потік були додатними, а чистий потік від фінансової та інвестиційної діяльності – від’ємний. Тому питома вага чистого руху від операційної діяльності перевищує 100% і становить відповідно 247,3% і 399,8%. У 2020-2021 роках величина чистого потоку від операційної діяльності була додатною, а сукупний грошовий потік – від’ємним, а чистий потік від фінансової та інвестиційної діяльності – від’ємний. Тому питома вага чистого руху від операційної діяльності менше 0% і становить відповідно (-4037,5%) і (-620,8%).

Баланс залишків і руху коштів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» представлений у табл. 2.5. Зміна залишків коштів визначається не тільки чистим рухом грошових коштів за звітний період, але і впливом зміни валютних курсів на залишок коштів, який протягом 2018-2021 років був додатним.

Таблиця 2.5

Баланс залишків і руху коштів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Вид діяльності	2018	2019	2020	2021
	Тис. грн.			
Залишок коштів на початок року	24854	210485	328792	305432
Чистий рух грошових коштів за звітний період	162686	111771	-25023	-58316
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	22945	6536	1663	13822
Разом зміна залишків	185631	118307	-23360	-44494
Залишок коштів на кінець року	210485	328792	305432	260938
	Структура, %			
Чистий рух грошових коштів за звітний період	87,64	94,48	107,12	131,06
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	12,36	5,52	-7,12	-31,06
Разом зміна залишків	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: власні розрахунки

Динаміка чистого руху коштів і сукупної зміни залишків коштів описується низхідною гілкою параболи, а переоцінки валюти - параболою з гілками догори (табл. 2.4).

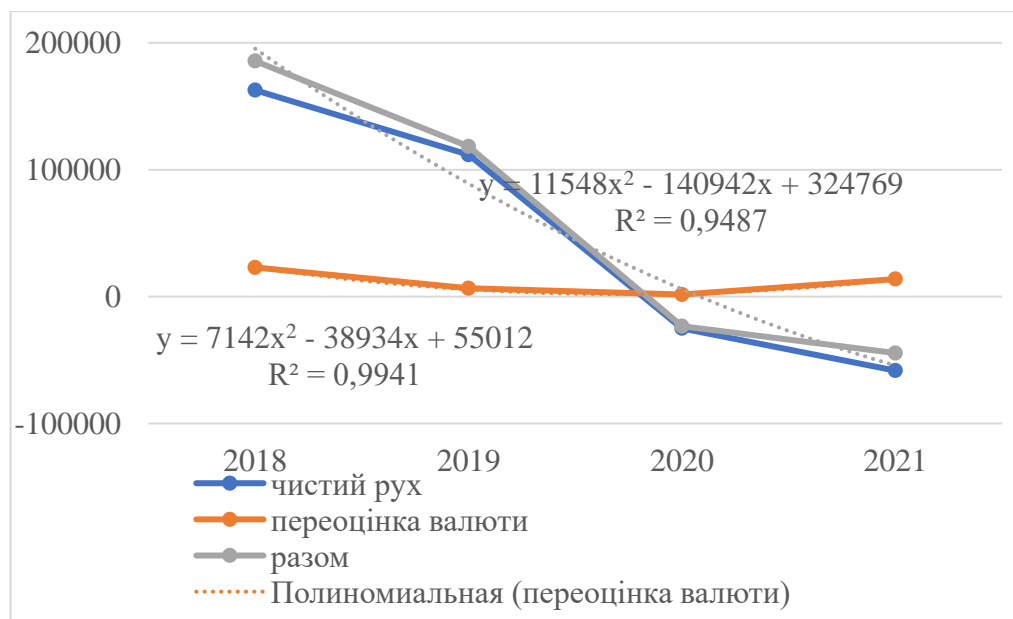

Рис. 2.4. Динаміка зміни залишків коштів та її складових ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Джерелом додатних сум переоцінки було знецінення національної валюти, що приводило до зростання гривневого еквівалента монетарних статей балансу, залишків коштів в іноземній валюті, зокрема.

2.2. Оцінка достатності і дохідності грошових потоків підприємства

Оцінку достатності і дохідності грошових потоків підприємства виконаємо за видами економічної діяльності.

У табл. 2.6 розраховано показники для операційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України». Протягом 2018-2021 років обсяги продаж стабільно зростали і описувалися висхідною гілкою параболи (рис. 2.5). Фінансовий результат від операційної діяльності описується параболою з гілками донизу, оскільки у 2018 і 2021 році мав місце збиток відповідно у сумах (1019710) тис. грн. і (638091) тис. грн. Протягом 2019-2020 років підприємство мало прибуток відповідно 9790 тис. грн. і 31206 тис. грн.

Таблиця 2.6

Показники достатності і дохідності грошових потоків від операційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

Показник	Од. виміру	2018	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Тис. грн.	6871341	13133875	17829440	22102836
Фінансовий результат від операційної діяльності	Тис. грн.	(1019710)	9790	31206	(638091)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	Тис. грн.	402268	446847	1010296	362024
Рентабельність					
- продаж	%	-14,84	0,07	0,18	-2,89
- чистого грошового потоку від операційної діяльності	%	-253,49	2,19	3,09	-176,26
Покриття продаж чистим грошовим потоком від операційної діяльності	коэф.	0,0585	0,0340	0,0567	0,0164

Джерело: власні розрахунки

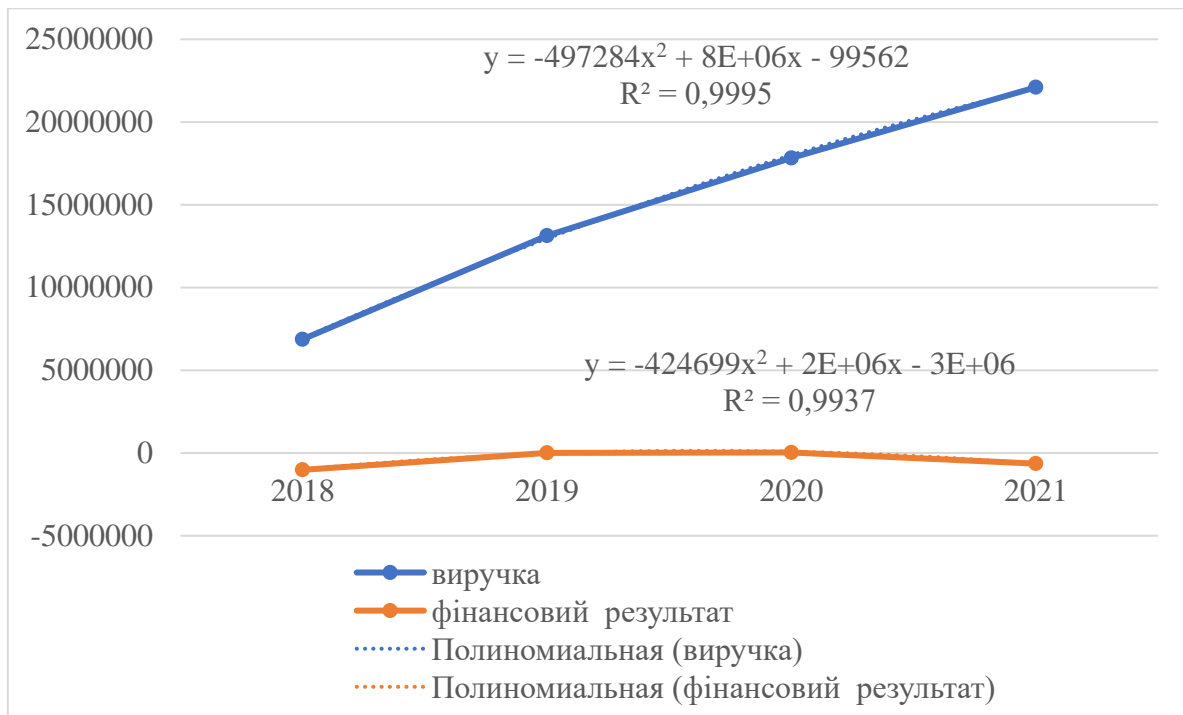

Рис. 2.5 – Динаміка показників обсягу продаж та фінансових результатів, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Динаміка показників рентабельності описується параболою з гілками донизу (рис. 2.6).

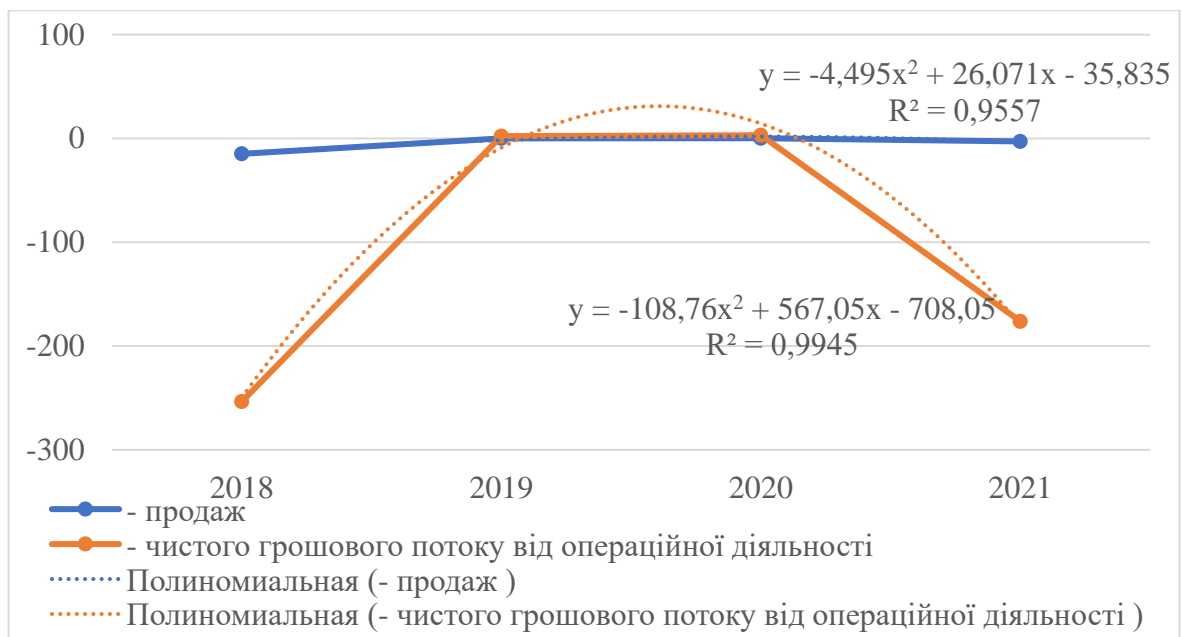

Рис. 2.6. Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», %.

Джерело: власні розрахунки

Коефіцієнт покриття продаж чистим грошовим потоком від операційної діяльності має чітку тенденцію до скорочення із 0,0585 до 0,0164, що свідчить про погіршення монетизації продаж.

У табл. 2.7 розрадовано показники достатності і дохідності грошових потоків підприємства від фінансово-інвестиційної діяльності.

Таблиця 2.7

Показники достатності і дохідності грошових потоків від фінансово-інвестиційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

Показник	Од. виміру	2018	2019	2020	2021
Дохід від участі в капіталі	Тис. грн.	1188	64743	127390	12718
Інші фінансові доходи	Тис. грн.	1879	59629	803011	118785
Інші доходи	Тис. грн.	480	2094	21627	346889
Фінансові витрати	Тис. грн.	(131521)	(203383)	(110997)	(93159)
Інші витрати	Тис. грн.	(469672)	(439859)	(509616)	(39196)
Прибуток від фінансово-інвестиційної діяльності	Тис. грн.	-597646	-516776	331415	345047
Чистий грошовий потік					
інвестиційна	Тис. грн.	-54426	-181832	-300212	-412205
фінансова	Тис. грн.	-185156	-153244	-735107	-8135
разом	Тис. грн.	-239582	-335076	-1035319	-420340
Прибутковість грошового потоку від фінансово-інвестиційної діяльності	%	249,45	154,23	-32,01	-82,09

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2018-2019 років фінансові результати фінансово-інвестиційної діяльності були від'ємними, у наступні 2020-2021 роки – додатними. Динаміка фінансових результатів описується висхідною гілкою параболи і свідчить про покращення результативності фінансово-інвестиційної діяльності. Чистий грошовий потік фінансово-інвестиційної діяльності був від'ємним протягом всього аналізованого періоду, причому найбільше значення відтоку мало місце у 2020 році. Тому його динаміка описується параболою з гілками догори (рис. 2.7).

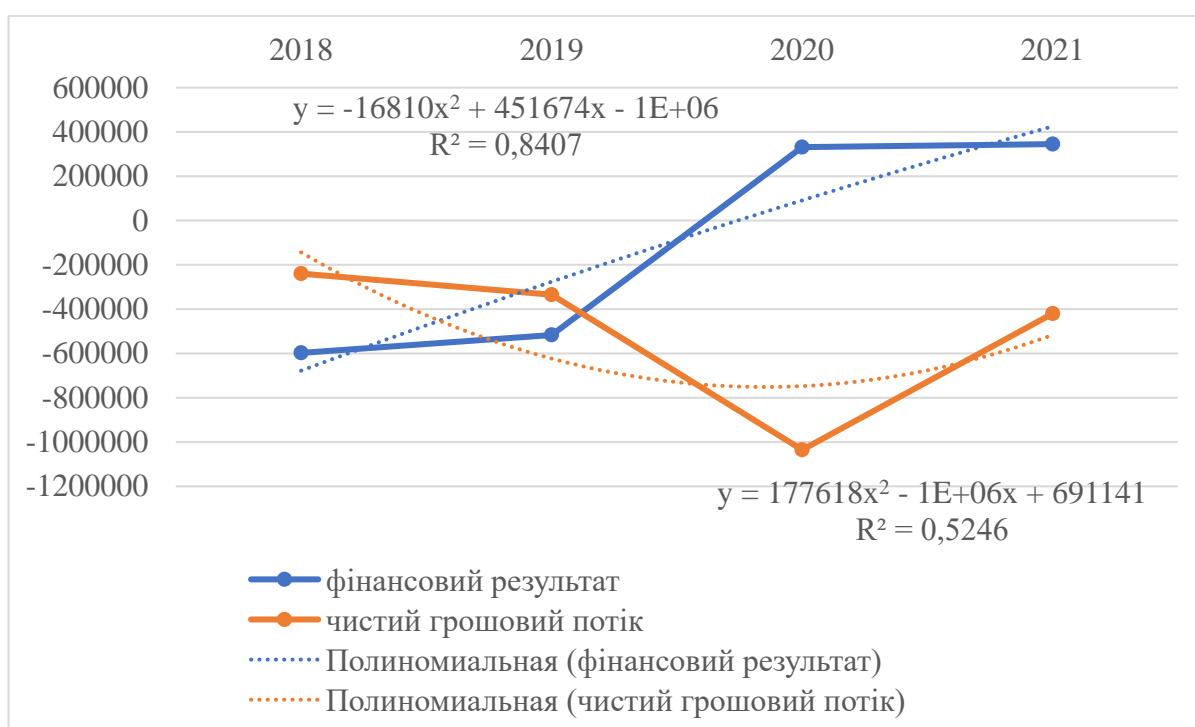

Рис. 2.7 – Динаміка показників фінансово-інвестиційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Прибутковість грошового потоку від фінансово-інвестиційної діяльності описується низхідною гілкою параболи (рис. 2.8). Але зазначену тенденцію можна трактувати як позитивну, оскільки підприємство перейшло до додатних показників фінансових результатів фінансово-інвестиційної діяльності і від'ємні значення прибутковості обумовлені відтоком коштів, тобто від'ємним значенням чистого грошового потоку.

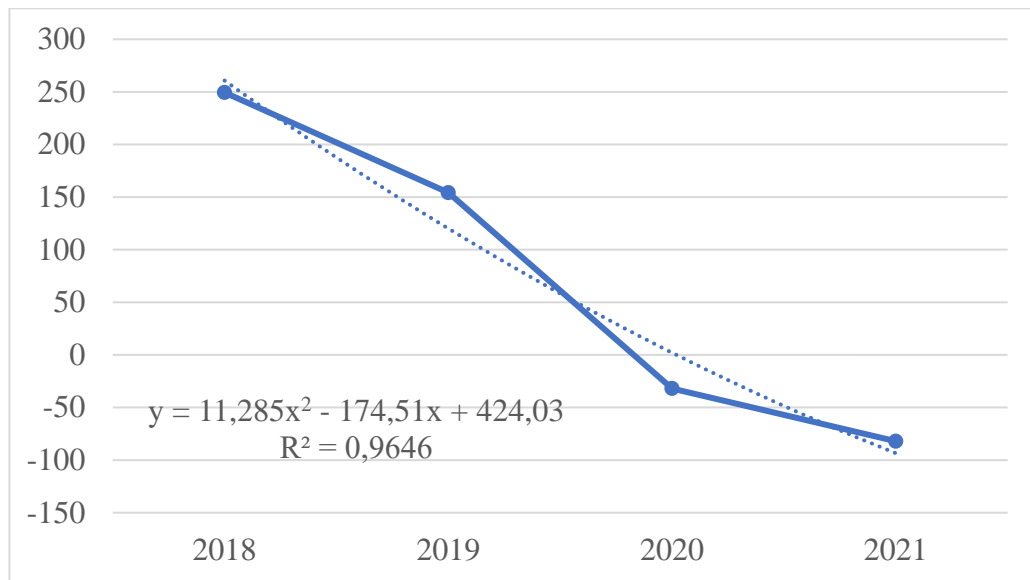

Рис. 2.8. Прибутковість грошового потоку від фінансово-інвестиційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», %

Джерело: власні розрахунки

Достатність залишків коштів для виконання поточних зобов'язань характеризує коефіцієнт абсолютної ліквідності, або платоспроможності. У табл. 2.8 виконано його розрахунок.

Таблиця 2.8

Показники ліквідності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Показник	Од. виміру	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6
Гроші та їх еквіваленти	Тис. грн.	210485	328792	305432	260938
Поточні зобов'язання і забезпечення	Тис. грн.	2925593	4233769	5125070	6213829
Оборотні активи	Тис. грн.	1153264	2174724	2291175	2458862
Запаси	Тис. грн.	86782	143964	258710	349741
Оборотні активи за вирахуванням запасів	Тис. грн.	1066482	2030760	2032465	2109121

Закінчення табл. 2.8

1	2	3	4	5	6
Коефіцієнти					
- абсолютної ліквідності	Коеф.	0,07	0,08	0,06	0,04
- проміжної ліквідності	Коеф.	0,36	0,48	0,40	0,34
- покриття	Коеф.	0,39	0,51	0,45	0,40

Джерело: власні розрахунки

Зазначений коефіцієнт протягом аналізованого періоду скоротився з 0,07 до 0,04, його нормативне значення становить 0,2, тому у ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» платоспроможність у 3-5 разів менше достатнього рівня.

Здатність виконувати зобов'язання перед контрагентами за рахунок трансформації дебіторської заборгованості у кошти характеризує коефіцієнт проміжної ліквідності, який розраховується відношенням оборотних активів за мінусом запасів до короткострокових зобов'язань підприємства. При нормі 1,0-1,5 значення коефіцієнта проміжної ліквідності скоротилося з 0,36 до 0,34. Запаси підприємства є незначними порівняно з величиною оборотних активів, тому коефіцієнт покриття незначно відрізняється від коефіцієнта проміжної ліквідності і незначно збільшився – із 0,39 до 0,4, тобто у 5 разів менше норми, що складає 2,0. Таким чином, можна зробити висновок про недостатній запас ліквідних коштів у ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

Складовими грошей та їх еквівалентів є готівка та рахунки в банках (рис. 2.9). Питома вага готівки є незначною і протягом аналізованого періоду зросла з 0,4% до 1,7%. Таким чином, на підприємстві переважає безготівковий компонент грошей та їх еквівалентів.

Оцінюючи динаміку грошей та їх еквівалентів, слід зазначити, що вона змінювалася за поліноміальним законом. У 2019 році відбулося різке зростання їх залишків, у наступні періоди розпочалася низхідна тенденція (рис. 2.10).

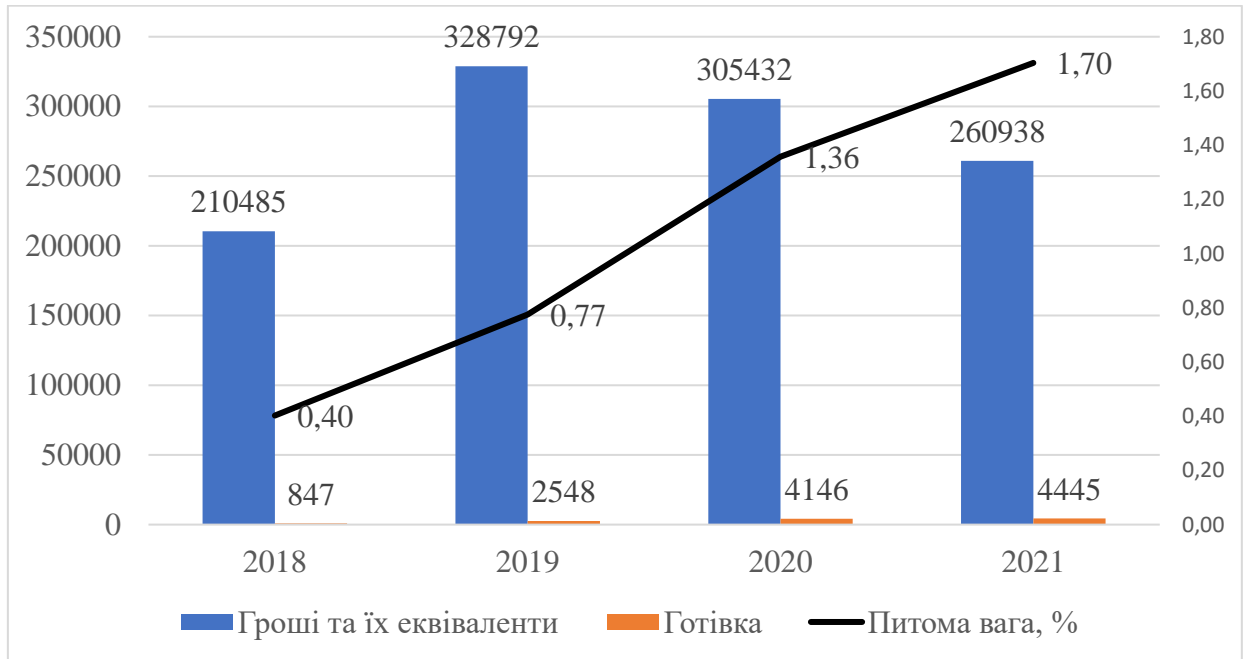

Рис. 2.9 – Динаміка питомої ваги готівки у складі грошей та їх еквівалентів, %

Джерело: власні розрахунки

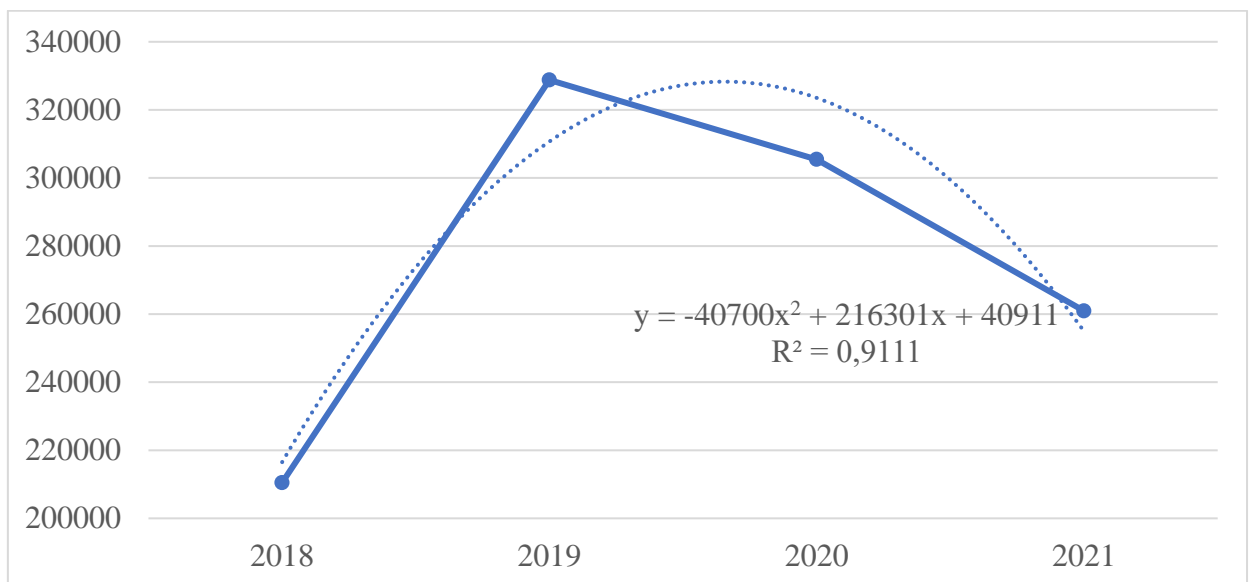

Рис. 2.10. Прибутковість грошового потоку від фінансово-інвестиційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», %

Джерело: власні розрахунки

Таким чином, недостатній запас ліквідності підприємства потребує синхронізації його грошових потоків.

2.3. Шляхи синхронізації грошових потоків підприємства

Синхронізація, оптимізація, максимізація грошових потоків підприємства є основними інструментами забезпечення розвитку підприємства та його фінансової стійкості, оскільки дозволяє раціонально використовувати власні фінансові ресурси та зменшити залежність від залучених ресурсів.

Під оптимізацією грошових потоків розуміється процес вибору кращих форм організації притоку та відтоку коштів на підприємстві з урахуванням умов та особливостей здійснення його господарської діяльності, кінцевим результатом якого є підвищення фінансово-економічної ефективності.

Синхронізація грошових потоків - це регулювання притоку та відтоку коштів з метою підтримки оптимального залишку коштів; вона спрямована на усунення сезонних та циклічних відмінностей у формуванні як додатних, так і від'ємних грошових потоків. Необхідність у синхронізації обумовлена високою нерівномірністю у формуванні різних видів грошових потоків на окремих часових проміжках, через що у підприємства з'являються значні обсяги профіциту або дефіциту коштів.

Процеси синхронізації та оптимізації грошових потоків полягають у виборі найкращої форми їх організації з врахуванням умов й особливостей діяльності підприємства. Мета синхронізації та оптимізації грошових потоків полягає у забезпеченні стійкості фінансового стану підприємства без допущення надлишкової ліквідності, а задача – в забезпеченні узгодженості грошових потоків різних видів діяльності підприємства, господарських операцій, структурних підрозділів тощо. Значення синхронізації та оптимізації грошових потоків підприємства полягає у збалансуванні обсягів потоку грошей, узгодженні надходження і виплати грошей у часі, забезпеченні приросту чистих грошових потоків тощо.

Головними об'єктами процесу синхронізації та оптимізації є: позитивний грошовий потік, негативний грошовий потік, залишки грошових

активів, чистий грошовий потік. Синхронізації підлягають дефіцитний та надлишковий грошовий потік, оскільки перший знижує ліквідність та платоспроможність підприємства, а другий – уповільнює оборотність капіталу, знецінює вільні кошти через інфляцію, в результаті втрачається потенційний дохід від авансування грошей в операційну чи інвестиційну діяльність.

Методи оптимізації дефіцитного грошового потоку залежать від його часового об'єму. У короткостроковому періоді використовують систему «прискорення залучення коштів — уповільнення виплат». Для ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» це може бути надання знижок на авіаквитки для зростання цінової конкуренції і збільшення обсягів пасажирообороту, збільшення термінів завчасного продажу квитків; прискорити повернення дебіторської заборгованості тощо. Для уповільнення виплат коштів ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» пропонується: збільшення термінів отриманого товарного кредиту від постачальників; отримання літальних апаратів в оренду чи лізинг; реструктуризація існуючих банківських кредитів. Для синхронізації дефіцитного грошового потоку ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» в довгостроковому періоді необхідно реалізувати комплекс заходів, який полягає у забезпеченні зростання обсягів додатних грошових потоків за рахунок додаткового випуску акцій, залучення інвесторів, довгострокових банківських кредитів тощо та зниженні обсягів від'ємних грошових потоків за рахунок від реального та фінансового інвестування, скорочення суми постійних витрат тощо.

Для оптимізації надлишкового грошового потоку ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» необхідно використовувати методи активізації інвестиційної діяльності для розширеного відтворення літальних апаратів, реалізації реальних інвестиційних проектів, здійснення фінансового інвестування, погашення отриманих довгострокових банківських кредитів тощо. Вище були розглянуті методи, що збалансовують обсяги дефіцитних та надлишкових грошових потоків.

Для ефективного управління грошовими потоками важливо забезпечити синтез методів оптимізації та синхронізації. Перші передбачають згладжування обсягів грошових потоків в окремих інтервалах часового проміжку, а другі – підвищують ступінь кореляції між додатними та від’ємними грошовими потоками. Критерієм успішності синхронізації та оптимізації грошових потоків є зростання чистих грошових потоків з метою зниження залежності підприємства від залучених ресурсів.

Максимізацію грошових потоків в умовах ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» можна забезпечити завдяки зменшенню витрат; використанню податкового планування для зниження рівня податкових виплат; раціоналізації цінової політики, орієнтованої на підвищення рівня доходності підприємства; застосування прискореної амортизації основних засобів тощо. Досягнуті результати синхронізації та оптимізації грошових потоків ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» доцільно використовувати для прогнозування руху коштів у майбутніх періодах, складання платіжного календаря тощо.

Фінансові потоки є рухом фінансових ресурсів підприємства, тому блоки системи управління ними можна розділити на дві основні групи:

- статичні блоки прийняття рішень, в яких приймаються управлінські рішення за джерелами фінансових ресурсів та напрямками їх розподілу;
- динамічні блоки реалізації рішень, де здійснюється обслуговування фінансових потоків.

У процесі аналізу результатів функціонування блоків можна виявити слабкі місця в управлінні фінансовими потоками та розробити заходи щодо їх усунення. Особливу увагу під час аналізу слід приділити питанням формування набору джерел фінансових ресурсів, вибрати напрями розподілу, визначити терміни обслуговування фінансових потоків та їх обсяги. Розглядаючи процес виникнення фінансових потоків у результаті організаційно-економічних та фінансових відносин, можна сказати, що здійснюючи свою діяльність підприємство акумулює вхідні фінансові потоки та трансформує їх у вихідні та навпаки, таким чином формуючи індивідуальну

властиву лише йому сукупність фінансових потоків. При цьому наявність певних вхідних потоків може бути визначальним фактором при прийнятті рішення щодо їх розподілу, оскільки кожний вхідний фінансовий потік може привести до виникнення множини відповідних вихідних. Це залежить від напрямів, за якими може бути розподілений відповідний вхідний фінансовий потік і від частини вхідного фінансового потоку, яка може бути трансформована у вихідний потік.

Синхронізація грошових потоків заснована на коваріації позитивних і негативного їхніх видів. У процесі синхронізації має бути забезпечено підвищення рівня кореляції між цими двома видами грошових потоків. Результати цього методу синхронізації та оптимізації грошових потоків у часі оцінюються за допомогою коефіцієнта кореляції, що у процесі синхронізації та оптимізації має прагнути до значення «+1».

У табл. 2.9 наведено результати розрахунку коефіцієнтів кореляції між вхідними і вихідними грошовими потоками за вилами діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

Таблиця 2.9

Результати розрахунку коефіцієнтів кореляції між вхідними і вихідними грошовими потоками за вилами діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Вид діяльності	2018	2019	2020	2021	Коефіцієнт кореляції
1	2	3	4	5	6
Операційна					
Надходження	7562055	14817770	20441965	24831299	-0,9992
Витрачання	-7159787	-14370923	-19431669	-24469275	
Інвестиційна					
Надходження	0	13963	0	71623	-0,8242
Витрачання	(54426)	(195795)	(300212)	(483828)	

Закінчення табл. 2.9

1	2	3	4	5	6
Фінансова					
Надходження	425854	0	0	16000	-0,4236
Витрачання	-611010	-153244	-735107	-24135	

Джерело: власні розрахунки

Тісний кореляційний зв'язок спостерігається між вхідними і вихідними потоками операційної діяльності (0,9992), а також інвестиційної діяльності (0,8242), хоча додатні (ненульові) вхідні потоки були забезпечені тільки у половині періодів. За фінансовою діяльністю зв'язок між вхідними і вихідними потоками не є істотним (0,42358).

Зростання суми чистого грошового потоку від операційної діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» може бути забезпечене за рахунок здійснення наступних основних заходів:

- зниження суми постійних і рівня змінних витрат на авіаційні перевезення;
- оптимізація податкової політики підприємства, що забезпечує зниження рівня податкового навантаження і, відповідно, перерахувань податків до бюджету;
- збільшення прибутковості операційної діяльності за рахунок ефективних маркетингових комунікацій та конкурентної цінової політики;
- створення ресурсів для розширеного відтворення літальних апаратів методом їх прискореної амортизації;
- скорочення періоду амортизації використовуваних нематеріальних активів;
- продажу не використовуваних основних засобів і нематеріальних активів;
- посилення претензійної роботи з метою повного і своєчасного стягнення штрафних санкцій.

Вихідні дані та результати розрахунків коефіцієнтів кореляції між чистими грошовими потоками за вилами діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» представлено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Результати розрахунку коефіцієнтів кореляції між чистими грошовими потоками за вилами діяльності ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України»

Вид діяльності	2018	2019	2020	2021
	Тис. грн.			
операційна	402268	446847	1010296	362024
інвестиційна	-54426	-181832	-300212	-412205
фінансова	-185156	-153244	-735107	-8135
	операційна	інвестиційна	фінансова	
операційна	1	-0,2045	-0,9847	
інвестиційна		1	0,0370	
фінансова			1	

Джерело: власні розрахунки

Тісний кореляційний зв'язок спостерігається між чистими грошовими потоками за операційною і фінансовою діяльністю (0,9847), натомість зв'язок між чистими грошовими потоками за операційною та інвестиційною діяльністю є слабким (0,2045), відсутнім він є між чистими грошовими потоками та інвестиційною та фінансовою діяльністю (0,0370).

Таким чином, для ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» можна порекомендувати забезпечити фінансову та інвестиційну діяльність реальними джерелами надходження коштів, посилити зв'язок між операційною та інвестиційною діяльністю шляхом придбання нових літальних апаратів та їх використання в операційній діяльності. Наближення коефіцієнта кореляції до «+1» між чистими грошовими потоками інвестиційної та

фінансової діяльності можна забезпечити шляхом банківського кредитування оновлення парку літальних апаратів.

Результати синхронізації та оптимізації грошових потоків ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» мають знайти своє відображення у розділі «Фінансовий план» бізнес-плану підприємства.

Висновки до розділу 2

1. Інформаційною основою аналізу складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства є Звіт про рух коштів (форма №3), яка в умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» складається прямим методом. Протягом 2018-2021 років операційна діяльність забезпечувала додатний грошовий потік, найбільшим він був у 2020 році – 1010296 тис. грн., найменшим – у 2021 році 362024 тис. грн. Динаміка надходжень і витрачання коштів із високим значенням множинної детермінації, близьким до 1, описується лінійною функцією. Динаміка чистого руху коштів від операційної діяльності описується параболою з гілками донизу.

2. Основу надходжень становить реалізація продукції (товарів, робіт, послуг), частка якої протягом всього аналізованого періоду перевищувала 97%, а у 2019 році – 99%. Основу відтоку коштів становить оплата товарів (робіт, послуг), частка якої протягом 2018-2021 років зросла з 85,77% до 89,76%, натомість частка оплати праці скоротилася із 8,60% до 5,78%, а відрахувань на соціальні заходи – із 3,11% до 0,70%. Частка зобов'язань з податків і зборів збільшилася з 0,07% до 1,44%, інші витрачання становлять близько 2,3%.

3. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності протягом всього аналізованого періоду був від'ємним і змінювався за лінійним зростаючим законом. Джерелом надходження коштів у 2019 та 2021 роках були дивіденди у сумі 13963 тис. грн. і 71623 тис. грн. відповідно. Протягом всього

чотирьохрічного періоду відтік коштів був представлений придбанням необоротних активів і змінювався за лінійним зростаючим законом.

4. Джерелом притоку коштів фінансової діяльності є надходження від отримання кредитів у 2018 та 2021 роках – відповідно 425854 тис. грн. і 16000 тис. грн., напрями витрачання коштів представлені погашенням позик (їх частка протягом 2018-2021 років скоротилася з 85,14% до 52,46%), а також іншими платежами (їх частка зросла із 14,86% до 47,54%). Чистий рух коштів від фінансової діяльності протягом аналізованого періоду був від’ємним, але його динаміка не описується чітко вираженим трендом.

5. Протягом 2018-2019 років чистий рух коштів він був додатним, у 2020-2021 роках – від’ємним. У 2018-2019 роках величина чистого потоку від операційної діяльності і сукупний грошовий потік були додатними, а чистий потік від фінансової та інвестиційної діяльності – від’ємний. Тому питома вага чистого руху від операційної діяльності перевищує 100% і становить відповідно 247,3% і 399,8%. У 2020-2021 роках величина чистого потоку від операційної діяльності була додатною, а сукупний грошовий потік – від’ємним, а чистий потік від фінансової та інвестиційної діяльності – від’ємний. Тому питома вага чистого руху від операційної діяльності менше 0% і становить відповідно (-4037,5%) і (-620,8%).

6. Зміна залишків коштів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» визначається не тільки чистим рухом грошових коштів за звітний період, але і впливом зміни валютних курсів на залишок коштів, який протягом 2018-2021 років був додатним. Динаміка чистого руху коштів і сукупної зміни залишків коштів описується низхідною гілкою параболи, а переоцінки валюти Джерелом додатних сум переоцінки було знецінення національної валюти, що приводило до зростання гривневого еквівалента монетарних статей балансу, залишків коштів в іноземній валюті, зокрема.

7. Протягом 2018-2021 років обсяги продаж ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» стабільно зростали і описувалися висхідною гілкою параболи. Фінансовий результат від операційної діяльності описується

параболою з гілками донизу, оскільки у 2018 і 2021 році мав місце збиток відповідно у сумах (1019710) тис. грн. і (638091) тис. грн. Протягом 2019-2020 років підприємство мало прибуток відповідно 9790 тис. грн. і 31206 тис. грн. Коефіцієнт покриття продаж чистим грошовим потоком від операційної діяльності має чітку тенденцію до скорочення із 0,0585 до 0,0164, що свідчить про погіршення монетизації продаж.

8. Протягом 2018-2019 років фінансові результати фінансово-інвестиційної діяльності були від'ємними, у наступні 2020-2021 роки – додатними. Динаміка фінансових результатів описується висхідною гілкою параболи і свідчить про покращення результативності фінансово-інвестиційної діяльності. Чистий грошовий потік фінансово-інвестиційної діяльності був від'ємним протягом всього аналізованого періоду, причому найбільше значення відтоку мало місце у 2020 році. Тому його динаміка описується параболою з гілками догори. Але зазначену тенденцію можна трактувати як позитивну, оскільки підприємство перейшло до додатних показників фінансових результатів фінансово-інвестиційної діяльності і від'ємні значення прибутковості обумовлені відтоком коштів, тобто від'ємним значенням чистого грошового потоку.

9. Достатність залишків коштів для виконання поточних зобов'язань характеризує коефіцієнт абсолютної ліквідності, або платоспроможності. Протягом аналізованого періоду він скоротився з 0,07 до 0,04, його нормативне значення становить 0,2, тому у ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» платоспроможність у 3-5 разів менше достатнього рівня.

10. Здатність виконувати зобов'язання перед контрагентами за рахунок трансформації дебіторської заборгованості у кошти характеризує коефіцієнт проміжної ліквідності, який розраховується відношенням оборотних активів за мінусом запасів до короткострокових зобов'язань підприємства. При нормі 1,0-1,5 значення коефіцієнта проміжної ліквідності скоротилося з 0,36 до 0,34. Запаси підприємства є незначними порівняно з величиною оборотних активів, тому коефіцієнт покриття незначно відрізняється від коефіцієнта проміжної

ліквідності і незначно збільшився – із 0,39 до 0,4, тобто у 5 разів менше норми, що складає 2,0. Таким чином, можна зробити висновок про недостатній запас ліквідних коштів у ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України».

11. Складовими грошей та їх еквівалентів є готівка та рахунки в банках. Питома вага готівки є незначною і протягом аналізованого періоду зростає з 0,4% до 1,7%. Таким чином, на підприємстві переважає безготівковий компонент грошей та їх еквівалентів. Оцінюючи динаміку грошей та їх еквівалентів, слід зазначити, що вона змінювалася за поліноміальним законом. У 2019 році відбулося різке зростання їх залишків, у наступні періоди розпочалася низхідна тенденція.

12. Синхронізація, оптимізація, максимізація грошових потоків підприємства є основними інструментами забезпечення розвитку підприємства та його фінансової стійкості, оскільки дозволяє раціонально використовувати власні фінансові ресурси та зменшити залежність від залучених ресурсів. Критерієм синхронізації грошових потоків є наближення коефіцієнту кореляції до «+1».

13. В умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» тісний кореляційний зв'язок спостерігається між вхідними і вихідними потоками операційної діяльності (0,9992), а також інвестиційної діяльності (0,8242), хоча додатні (ненульові) вхідні потоки були забезпечені тільки у половині періодів. За фінансовою діяльністю зв'язок між вхідними і вихідними потоками не є істотним (0,42358). Тісний кореляційний зв'язок спостерігається між чистими грошовими потоками за операційною і фінансовою діяльністю (0,9847), натомість зв'язок між чистими грошовими потоками за операційною та інвестиційною діяльністю є слабким (0,2045), відсутнім він є між чистими грошовими потоками та інвестиційною та фінансовою діяльністю (0,0370).

14. Для ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» можна порекомендувати забезпечити фінансову та інвестиційну діяльність реальними джерелами надходження коштів, посилити зв'язок між операційною та інвестиційною діяльністю шляхом придбання нових літальних

апаратів та їх використання в операційній діяльності. Наближення коефіцієнта кореляції до «+1» між чистими грошовими потоками інвестиційної та фінансової діяльності можна забезпечити шляхом банківського кредитування оновлення парку літальних апаратів.

ВИСНОВКИ

1. Відповідно до НП(С)БО 1: гроші це - готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Еквіваленти грошей – це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні грошові суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Гроші знаходяться у постійному круговороті, їх рух відображається у формі №3. У ній наводять надходження і вибуття грошей протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Звіт про рух коштів може складатися прямим і непрямим методом.

2. Грошовий потік - це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих господарською діяльністю підприємства. Для ефективного управління грошовими потоками їх необхідно класифікувати за наступними основними ознаками: за масштабами обслуговування господарського процесу; за видами господарської діяльності; за спрямованістю руху коштів; за методом обчислення; за рівнем достатності; за методом оцінки і порівняння в часі; за безперервністю формування протягом певного періоду часу; за стабільністю часових інтервалів регулярних грошових потоків.

3. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства авіаційного транспорту складають Податковий Кодекс України, Закони України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», «Про платіжні послуги»; нормативні акти Міністерства фінансів України: Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності; МСБО: 7 «Звіт про рух грошових коштів», 21 «Вплив змін валютних курсів»; НП(С)БО: 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», 12 «Фінансові інвестиції»; 21 «Вплив змін валютних курсів»; 22 «Вплив інфляції»; Інструкції НБУ «Про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами

платіжних послуг з обслуговування рахунків», «Про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг».

4. Об'єктом випускної роботи є ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України», видами діяльності якої за КВЕД є: 51.10 Пасажирський авіаційний транспорт, 51.21 Вантажний авіаційний транспорт. ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має ліцензію, видану на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом, видану безстроково. Акціонерами згідно реєстру є дві юридичні особи: ТОВ «КЕПТЕЛ ІНВЕСТМЕНТ ПРОДЖЕКТ» (Україна); ОНТОБЕТ ПРОМОУШИНЗ ЛІМІТЕД (Кіпр). Статутний капітал підприємства сформований на 90,07% за рахунок простих іменних акцій і на 9,93% за рахунок акцій привілейованих бездокументарних іменних номіналом 189,4 грн.

5. ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» має незадовільний фінансовий стан, про що свідчить від'ємна вартість чистих активів підприємства. Основною причиною зазначеної ситуації є збиткова діяльність підприємства. Протягом аналізованого чотирьохрічного періоду 2018-2021 років тільки у 2020 році ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» отримала чистий прибуток. Протягом аналізованого періоду активи підприємства демонстрували стійкий тренд до зростання при наявності від'ємної величини власного капіталу. Це означає, що джерелом приросту активів стало зростання зобов'язань. Аудит ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» проводила АФ ТОВ «БДО», у аудиторському звіті зауважено, що за винятком можливого впливу питань, описаних в розділі «Основа для висловлення думки із застереженням» фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ПрАТ «Авіакомпанія МАУ» 31 грудня 2021 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до НП(С)БО.

6. Інформаційною основою аналізу складу, структури, динаміки грошових потоків підприємства є Звіт про рух коштів (форма №3), яка в

умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» складається прямим методом. Протягом 2018-2021 років операційна діяльність забезпечувала додатний грошовий потік. Динаміка надходжень і витрачання коштів із високим значенням множинної детермінації, близьким до 1, описується лінійною функцією. Динаміка чистого руху коштів від операційної діяльності описується параболою з гілками донизу.

7. Переважну основу надходжень коштів становить реалізація продукції (товарів, робіт, послуг), а відтоку коштів - оплата товарів (робіт, послуг), частка якої зростає за рахунок скорочення частки оплати праці і відрахувань на соціальні заходи.

8. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності протягом всього аналізованого періоду був від'ємним і змінювався за лінійним зростаючим законом. Джерелом надходження коштів у 2019 та 2021 роках були дивіденди. Протягом всього чотирьохрічного періоду відтік коштів був представлений придбанням необоротних активів і змінювався за лінійним зростаючим законом.

9. Джерелом притоку коштів фінансової діяльності є надходження від отримання кредитів, на прями витрачання коштів представлені погашенням позик, а також іншими платежами. Чистий рух коштів від фінансової діяльності протягом аналізованого періоду був від'ємним, а його динаміка не описується чітко вираженим трендом. Протягом 2018-2019 років чистий рух коштів він був додатним, у 2020-2021 роках – від'ємним, а питома вага чистого руху від операційної діяльності за модулем перевищує 100%.

10. Зміна залишків коштів ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» визначається не тільки чистим рухом грошових коштів за звітний період, але і впливом зміни валютних курсів на залишок коштів, який протягом 2018-2021 років був додатним. Динаміка чистого руху коштів і сукупної зміни залишків коштів описується низхідною гілкою параболи, а переоцінки валюти Джерелом додатних сум переоцінки було знецінення національної валюти, що

приводило до зростання гривневого еквівалента монетарних статей балансу, залишків коштів в іноземній валюті, зокрема.

11. Протягом 2018-2021 років обсяги продаж ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» стабільно зростали і описувалися висхідною гілкою параболи. Фінансовий результат від операційної діяльності описується параболою з гілками донизу. Коефіцієнт покриття продаж чистим грошовим потоком від операційної діяльності має чітку тенденцію до скорочення, що свідчить про погіршення монетизації продаж.

12. Протягом 2018-2019 років фінансові результати фінансово-інвестиційної діяльності були від'ємними, у наступні 2020-2021 роки – додатними. Динаміка фінансових результатів описується висхідною гілкою параболи і свідчить про покращення результативності фінансово-інвестиційної діяльності. Чистий грошовий потік фінансово-інвестиційної діяльності був від'ємним протягом всього аналізованого періоду, його динаміка описується параболою з гілками догори. Але зазначену тенденцію можна трактувати як позитивну, оскільки підприємство перейшло до додатних показників фінансових результатів фінансово-інвестиційної діяльності і від'ємні значення прибутковості обумовлені відтоком коштів, тобто від'ємним значенням чистого грошового потоку.

13. Достатність оборотних активів для виконання поточних зобов'язань характеризують коефіцієнти ліквідності, їх динаміка в умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» є незадовільною, а рівень – недостатнім, що свідчить про недостатній запас ліквідних коштів у нього. Складовими грошей та їх еквівалентів є готівка та рахунки в банках. Питома вага готівки є незначною і протягом аналізованого періоду зросла з 0,4% до 1,7%. Таким чином, на підприємстві переважає безготівковий компонент грошей та їх еквівалентів. Оцінюючи динаміку грошей та їх еквівалентів, слід зазначити, що вона змінювалася за поліноміальним законом. У 2019 році відбулося різке зростання їх залишків, у наступні періоди розпочалася низхідна тенденція.

14. Синхронізація, оптимізація, максимізація грошових потоків підприємства є основними інструментами забезпечення розвитку підприємства та його фінансової стійкості, оскільки дозволяє раціонально використовувати власні фінансові ресурси та зменшити залежність від залучених ресурсів. Критерієм синхронізації грошових потоків є наближення коефіцієнту кореляції до «+1».

15. В умовах ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» тісний кореляційний зв'язок спостерігається між вхідними і вихідними потоками операційної діяльності, а також інвестиційної діяльності, хоча додатні (ненульові) вхідні потоки були забезпечені тільки у половині періодів. За фінансовою діяльністю зв'язок між вхідними і вихідними потоками не є істотним. Тісний кореляційний зв'язок спостерігається між чистими грошовими потоками за операційною і фінансовою діяльністю (0,9847), натомість зв'язок між чистими грошовими потоками за операційною та інвестиційною діяльністю є слабким, відсутнім він є між чистими грошовими потоками та інвестиційною та фінансовою діяльністю.

16. Для ПрАТ «Авіакомпанія Міжнародні авіалінії України» можна порекомендувати забезпечити фінансову та інвестиційну діяльність реальними джерелами надходження коштів, посилити зв'язок між операційною та інвестиційною діяльністю шляхом придбання нових літальних апаратів та їх використання в операційній діяльності. Наближення коефіцієнта кореляції до «+1» між чистими грошовими потоками інвестиційної та фінансової діяльності можна забезпечити шляхом банківського кредитування оновлення парку літальних апаратів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гордополова Н. В., Головай Н. М. Теорія і практика організації обліку фінансових інвестицій. *Ефективна економіка*. 2011. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_12_12
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 12.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Гринь А. В. Організація обліку фінансових інвестицій на підприємстві. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 22(2). С. 12-16.
4. Дерун І. А. Сутність фінансових інвестицій та гармонізація їх обліку з міжнародними стандартами фінансової звітності. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 1. С. 280-287.
5. Дмитренко А. Порівняльна характеристика П(С)БО 12 "Фінансові інвестиції" та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 7. С. 20-23.
6. Здреник В. С. Класифікація фінансових інвестицій для цілей обліку і контролю: проблеми та перспективи. *Економічний простір*. 2013. № 77. С. 132-142.
7. Здреник В. С. Облік фінансових інвестицій в системі рахунків проблеми та перспективи. *Економічний простір*. 2013. № 80. С. 101-114.
8. Здреник В. С. Облікове відображення та оцінка операцій з фінансовими інвестиціями підприємства. *Економічний простір*. 2013. № 76. С. 219-229
9. Здреник В. Сутність фінансових інвестицій як об'єкта обліку: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2014. Вип. 19(1). С. 51-59.

10. Ізмайлов Я. Облік надходження фінансових інвестицій за міжнародними стандартами фінансової звітності. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. Вип. 36(2.2). -С. 63-70.

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

12. Кирильєва Л. О., Корнієнко Г. О. Теоретичні аспекти організації обліку поточних фінансових інвестицій на сучасному етапі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 2(1). С. 22-30.

13. Кобзева М. О. Оцінка в бухгалтерському обліку фінансових інвестицій за міжнародними та національними стандартами. *Ефективна економіка*. 2012. № 10.

14. Коваленко А. Г. Обліково-аналітичні принципи класифікації фінансових інвестицій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 9. С. 12-15.

15. Колесніченко А. С. Теоретичний аналіз дефініції “фінансові інвестиції” та гармонізація системи обліку та аудиту відповідно до МСФЗ і МСА. *Бізнес Інформ*. 2017. № 11. С. 282-288.

16. Колісник О.П. Грошові потоки та їх оптимізація в процесі управління. *Modern economics*. 2018. №6(2). С. 60-65. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/modecon_2018_6\(2\)_9.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/modecon_2018_6(2)_9.pdf)

17. Колісник О.П., Замогильна А.В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern economics*. 2018. №10. С. 50-54. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&

IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/modecon_2018_10_12.pdf

18. Корнєва, Н. О., Барабан, Т. В. Системний підхід до управління грошовими потоками підприємств. *Молодий вчений*. 2018. №5 (1). С. 298-302. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/molv_2018_5\(1\)_76.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/molv_2018_5(1)_76.pdf)

19. Костюк-Пукаляк, О. М. Сучасна концепція визначення суті грошових потоків та їх видів. *Молодий вчений*. 2017. №8. С. 449-456. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/98.pdf>

20. Кошельок Г.В. Оптимізація грошових потоків в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. №26(1). С. 100-104. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/26_1_2018ua/21.pdf

21. Кремень О.І., Лаврентьєва Т.М. Сутність і особливості грошових потоків підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. №11. С. 17-20.

22. Крилова О.В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка та держава*. 2018. №7. С. 30-33. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2018/7.pdf

23. Кучеренко Т.Є., Аніщенко Г.Ю. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/14.pdf

24. Левченко К.В., Анрющенко І.Є. Рух грошових коштів підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5820>

25. Левченко О. П. Організація обліку фінансових інвестицій. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 4. С. 163-167.

26. Леонова Ю. О. , Махота А. В. Фінансові інвестиції як об'єкт бухгалтерського обліку підприємств: сутність та класифікація. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 15, № 2. С. 154-161.

27. Матківська Т.Я., Попович О.В. Тлумачення поняття «грошові потоки» та їх класифікація. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. №5. С. 23-27.

28. Махота А. В. Дослідження методології облікової оцінки фінансових інвестицій приватних підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2015. Вип. 1. С. 136-147.

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» в редакції від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text

30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» в редакції від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text

31. Нестеренко І. В. Особливості обліку та аудиту фінансових інвестицій підприємства. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2012. Вип. 1(1). С. 136-142.

32. Піскунова Н.О. Пошук оптимальної моделі управління грошовими потоками. *Ефективна економіка*. 2017. №2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5454>

33. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

34. Плахтій Т. Ф. Порядок відображення в обліку операцій з фінансовими інвестиціями. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2014. Вип. 22(2). С. 171-176.

35. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 16.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

36. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

37. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: Постанова Національного банку України від 29.07.2022 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>

38. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: Постанова Національного банку України від 29.07.2022 № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>

39. Про затвердження Методики розрахунку вартості чистих активів фондів операцій з нерухомістю: Рішення НКЦПФР від 17.11.2004 N 485. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/40094__40094

40. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства Фінансів № 433 від 28.03.2013. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/normativka/uchet/minfin433.html>

41. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”: Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

42. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”: Наказ Міністерства Фінансів України від 10.08.2000 № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 “Вплив інфляції”: Наказ Міністерства Фінансів України від 28.02.2002 № 147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>

44. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

45. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

46. Прядко В. В. Проблеми обліку доходів і витрат, зумовлених операціями з переоцінки фінансових інвестицій. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28, № 3. С. 233-237.

47. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2017. №1-2. С. 67-85. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/25438/1/%D0%A1%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%86..pdf>

48. Топоркова О. В., Янчева І. В., Євлаш Т. О. Організація обліку фінансових інвестицій. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2009. Вип. 1(1). С. 241-248.

49. Тріпак М., Лаврук О. Фінансові інвестиції у системі бухгалтерського обліку. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 3. С. 197-204.

50. Шарапа О. М. Класифікація та оцінка фінансових інвестицій у бухгалтерському обліку за міжнародними та національними стандартами. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 4. С. 26-30.